

EIPF

GOSPODARSKA GIBANJA

- ◆ PRIČAKOVANJA SE
»NORMALIZIRAJO«, STANJE PA NE

Velimir Bole, Jože Mencinger, Franjo Štiblar, Robert Volčjak

- ◆ POLITIKA TRGA DELA - STORITVE
dr. Tanja Česen
- ◆ STATISTIČNA PRILOGA

EIPF

GOSPODARSKA GIBANJA

417

Ljubljana, september 2009

UREDNIŠKI ODBOR:

Wilfried Altzinger, Wirtschaftsuniversität, Wien, Avstria;
Jani Bekő, Univerza v Mariboru, Maribor;
Velimir Bole, EIPF, Ljubljana;
Enrico Colombatto, Universitá di Torino, Italija;
France Križanič, EIPF, Ljubljana;
Jože Mencinger, EIPF, Ljubljana – urednik;
Steve Pejovich, University of Texas, ZDA;
Franjo Štiblar, EIPF, Ljubljana;

GOSPODARSKA GIBANJA objavljajo rezultate raziskovanj EIPF o tekočih gospodarskih dogajanjih. Prva številka je izšla junija 1971, od novembra istega leta pa izhajajo redno vsak mesec (z eno dvojno številko v letu). Do novembra 1974 so objavljala rezultate raziskovanj EIPF za Jugoslavijo in so bila pisana v srbohrvaščini. Od novembra 1974 do oktobra 1991, ko so prenehala izhajati, so rezultate raziskovanj za Jugoslavijo objavljala PRIVREDNA KRETANJA JUGOSLAVIJE, GOSPODARSKA GIBANJA pa so se omejevala na Slovenijo. Publikacijo od 2009 sofinancira Javna agencija za knjigo RS.

Pogoji naročila: Naročilo začenja z dogovorno določenim mesecem, naslednja leta se samodejno podaljšuje, konča pa z decembrom tistega leta, v katerem je bilo pisno odpovedano.

© 2009 EIPF, Ekonomski institut d.o.o., Ljubljana, p.p.1722, Prešernova 21,
Tel: (01) 2521688, 2518776, 2518704; Fax: (01) 4256870;
Elektronska pošta: INFO@EIPF.SI,

Domača stran: WWW.EIPF.SI

ISSN številka: 0351-0360

Zaščita vključuje vsako reproduciranje, kopiranje, mikrofilmanje, ne glede na tehniko, celote in posameznih delov.

Tiskala tiskarna CICERO v 600 izvodih.
Oblikovanje in priprava za tisk, Rogač RMV, d.o.o.

KAZALO

PRIČAKOVANJA SE »NORMALIZIRajo«, STANJE PA NE

6

Velimir Bole, Jože Mencinger, Franjo Štiblar, Robert Volčjak

1. Pričakovano trošenje vse bliže »normalnemu«, dejansko še naprej opazno zaostaja	9
2. Manjše poletno zaostajanje za primerljivo lansko blagovno menjavo	10
3. Gospodarska klima se počasi popravlja	11
4. Industrijska producija zmerno višja	12
5. Gradbeništvo še naprej v krizi, turizem rešujejo domači gosti	13
6. Stabilizacija brezposelnosti na visoki ravni	13
7. Cenovna pričakovanja pri blagu že »normalna«, pri storitvah pa še naprej navzdol	15
8. Umirjanje plač in stroškov dela v poletnih mesecih	16
9. Trendno javnofinančni prihodki še naprej naraščajo	17
10. Zelo počasna rast denarnih agregatov se nadaljuje	18
9. Tekoči račun je po osmih mesecih izravnana	19

5

POLITIKA TRGA DELA – STORITVE

21

dr. Tanja Česen

1. Uvod	22
2. Evropska metodologija politike trga dela - storitve	22
3. Izdatki za politiko trga dela	25
4. Podatki in indikatorji politike trga dela - storitve	26
5. Kvalitativno poročilo politika trga dela – storitve	28
6. Politika trga dela – napredne storitve v EU – primeri dobre prakse	30

STATISTIČNA PRILOGA

44

PRIČAKOVANJA SE »NORMALIZIRajo«, STANJE PA NE

Velimir Bole, Jože Mencinger, Franjo Štiblar, Robert Volčjak

Dolgoročna dinamika domačega trošenje postaja manj negativna; trošenje države je njegova najmočnejša, investicije pa najšibkejša sestavina.. Trendna dinamika tujega povpraševanja se je izboljšala. Skupno pričakovano trošenje se je »normaliziralo«. Blagovna menjava je poleti manj zaostajala za primerljivo lansko kot v prvi polovici leta, trgovinski primanjkljaj se je nekoliko povečal. Optimizem se je okrepil; skoraj vsi kazalniki poslovnih tendenc so se izboljšali; k zvišanju zaupanja je v septembру prineslo predvsem zvišanje zaupanja v predelovalnih dejavnostih in zaupanja potrošnikov.

Industrijska produkcija se je avgusta malo povečala, a je ostala daleč pod lanskoletno; impulzni trend je bil tudi avgusta negativen. Kriza v predelovalnih dejavnostih popušča, njihova aktivnost v avgustu se je glede na mesec prej povečala, glede na avgust 2008 pa je bila manjša za petino. Gradbeništvo ostaja v krizi, turizem rešujejo domači gosti; trend števila turističnih nočitev se je obrnil navzgor.. Medletni padci v transportu so manjši kot v industriji in gradbeništvu, število novo registriranih vozil je za petino, osebnih avtomobilov pa za šestino manjše kot lani. Kriza, tako doma kot v svetu, vse bolj pustoši na trgu dela; zmanjšuje se število aktivnih prebivalcev, še hitreje pa število delovno aktivnih. Število registriranih iskalcev dela hitro raste, povpraševanje podjetij po delavcih se (ob sezonskih oscilacijah) trendno zmanjšuje. Po stopnji brezposelnosti se Slovenija kljub temu še naprej uvršča med najbolj uspešne države EU.

Septembra so se cene znižale, bolj dolgoročna dinamika je ostala nespremenjena. K znižanju so največ prispevale sezonske pocenitve turističnih storitev. Pocenitve storitev so spremljale podražitve blaga; k slednjim so največ prispevale sezonske podražitve oblek in obutve. Osnovna inflacija se je začela zmanjševati, cenovna pričakovanja se pri blagu povečujejo, pri storitvah zmanjšujejo. V evro območju je rast cen še naprej nekoliko počasnejša kot v Sloveniji. Plače in stroški dela, ki so se v poletnih mesecih umirili, so avgusta upadli, bolj dolgoročna dinamika pa se je ustalila. Razlike v rasti plač med dejavnostmi so se zmanjšale. Dinamika stroškov dela se po veliki eksploziji, ki jo je povzročilo gospodarsko pregrevanje (in ukinitve davka na plačilno listo), vrača v »normalno«, le za 2 odstotni točki višjo kot v evro območju. Ukinitev davka na plačilno listo, ki naj bi povečala konkurenčnost, je končala v povečanju stroškov dela.

Skupni javnofinančni prihodki so septembra močno padli, bolj dolgoročna dinamika je ostala pozitivna; medletna krčenja po četrtletjih se zmanjšujejo. Padec v septembru so

prinesli domači posredni davki (DDV in trošarina), ki so kljub zmanjšanju malone enaki kot so bili v tretjem četrtletju 2008. Tudi neposredni davki in ostali prihodki so se septembra precej zmanjšali, k zmanjšanju je največ prispevala dohodnina. Počasna rast denarnih agregatov se nadaljuje, bolj dolgoročna dinamika se je še malo zmanjšala; slabotna rast kreditov je v Sloveniji za slabo odstotno točko višja kot v evro območju. Še skromnejša je rast depozitov, neto finančna pozicija podjetij in prebivalstva se je zato še poslabšala. Osnovna obrestna mera ECB je nespremenjena; tudi depozitne obrestne mere ostajajo nespremenjena, posojilne se le počasi zmanjšujejo, oboje so v Sloveniji višje od povprečij v evro območju. Banke poslovne rezultate rešujejo z višjimi cenami ostalih storitev. Ob majhnem tekočem primanjkljaju avgusta je tekoči račun po osmih mesecih izravnан; neto zunanja zadolžitev Slovenije pa ostaja že od konca lanskega leta malone nespremenjena.

7

THE EXPECTATIONS »NORMALIZED«, ACTUAL SITUATION NOT

Long run dynamics of domestic demand is getting less negative; government expenditure is the strongest, investment demand the weakest component of aggregate expenditures. Trend dynamics of foreign demand improved as well. Expectations of total demand have “normalized». Foreign trade in summer months lagged behind corresponding trade last year less than in the first quarter of 2009, trade deficit increased slightly. Optimism strengthened; nearly all indicators of business sentiments improved, increased confidence was shaped by confidence in manufacturing and consumers sentiments.

In August, industrial production increased slightly but remained far lower than a year ago, impulse trend remained slightly negative. The crisis in manufacturing dwindled; activity in manufacturing compared to July increased while remaining one fifth lower than in the same quarter year ago. Construction remains in critical condition, domestic tourists helped tourism. Yearly falls in transportation branches are smaller than in industry and construction. Number of newly registered vehicles diminished by 20 percent, number of

registered cars by 16 percent. The crisis is more and more felt in the labor market; the decrease in the number of active population is accompanied by an even faster decrease of employed persons and much faster increase of the number of registered jobseekers. Labor demand is decreasing as well. However, despite such developments Slovenia has remained among the countries with the lowest unemployment rate.

The retail prices dropped in September; the long run dynamics remained unaltered. The decline of prices was shaped by seasonal drop of prices for tourist services. The decrease of prices for services was accompanied by an increase of prices of goods particularly and again due to seasonal increases of prices for clothing and shoes. While base inflation began to descent, price expectations are growing for goods and shrinking for services. The growth of prices in Euro area is slightly lower than in Slovenia. Wages and labor costs which stabilized during the summer decreased in August while longer run dynamics calmed. The differences in the growth of wages among sectors narrowed. The dynamics of labor costs "normalized" after last year explosion caused by overheating of the economy; the dynamics returned to 2 percentage points higher than the dynamics in the Euro area. The abolition of tax on payroll which was to increase competitiveness ended in increased labor costs

8 Public revenues fell considerably in September; longer run dynamics remained positive and the shrinkages of revenues are getting lower from quarter to quarter. The fall in September was shaped by domestic indirect taxes (VAT and excise tax) which are despite reduction close to revenues in the third quarter of 2008. The revenues of direct taxes and other revenues decreased considerably as well, they were shaped by income tax revenues. Slow growth of monetary aggregates continues, long run dynamics remained negative. Modest growth of credits in Slovenia is however higher than in the Euro area. The growth of deposits has been even lower than the growth of credits, net financial position of non-financial sectors has therefore worsened slightly. The ECB interest rates has not changed; the interest rates on deposits have remained unaltered while the interest rates on loans have been slowly decreasing. Both are slightly higher than the Euro area average. The banks are improving their business by increasing prices for other services. With a small deficit in August, current account was in balance after eight months of 2009; net financial position of Slovenia has not altered since the end of last year.

AGREGATNO POVPRŠEVANJE IN PRIČAKOVANJA

1. Pričakovano trošenje vse bliže »normalnemu«, dejansko še naprej opazno zaostaja

Skupno domače trošenje je julija ostalo nespremenjeno, bolj dolgoročna dinamika pa je postala manj negativna (z -10.7 v juniju se je dvignila na -6.8 v juliju).

Še naprej je trošenje države najmočnejša, investicije pa najšibkejša komponenta domačega trošenja. Trenda rast (rast impulznega trenda) se je sicer izboljšala pri vseh treh komponentah domačega trošenja, vendar se je tudi julija trendno (močno) povečevalo le materialno trošenje države. Trošenje prebivalstva, ki se je julija sicer povečalo za 1%, trendno namreč še naprej pada, vendar precej počasneje kot v mesecih drugega četrtletja (julija se je trendno zmanjševalo po okoli -3%, v mesecih drugega četrtletja pa po okoli -10%). Podobno je pri investicijah, kjer se je julijsko trendno gibanje v primerjavi z meseci drugega četrtletja zelo izboljšalo (hitrost padanja se je več kot razpolovila), vendar pri investicijah padanje ostaja bistveno močnejše kot pri prebivalstvu (malo pod -14% na letni ravni).

Tuje povprševanje se je v sezonsko šibkem juliju sicer zmanjšalo, vendar je trendna dinamika opazno porasla (z negativne -5.7 se je dvignila na pozitivno 5.8).

Pričakovano tuje povprševanje se še naprej hitro povečuje, septembra je okoli 55% anketiranih iz predelovalnih dejavnosti pričakovalo povečanje izvoza v naslednjih treh mesecih. Pričakovanja so v Sloveniji močnejša kot v povprečju EU.

Tudi pričakovano trošenje prebivalstva se še naprej krepi, tako kažejo pričakovanja v trgovini na drobno kot v storitvenih dejavnostih. V trgovini na drobno nekaj malega preko polovica anketiranih pričakuje večje prodaje v naslednjih treh mesecih. Pričakovanja so tudi v trgovini za Slovenijo opazno močnejša kot za EU. Tudi pričakovanja v storitvenih dejavnostih se krepijo, vendar z malim zaostankom za pričakovanjami trgovine. Pričakovana v storitvenih dejavnostih so v Sloveniji zelo podobna kot v EU.

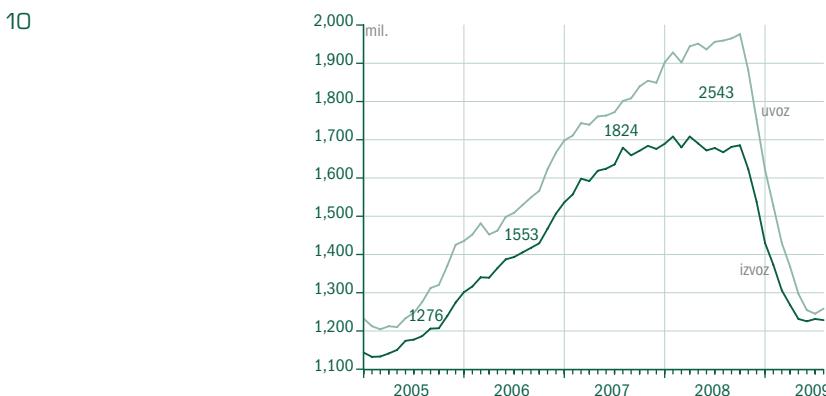
Že dva meseca se opazneje popravljajo celo pričakovanja v gradbeništvu, torej tudi pričakovano investicijsko trošenje, čeprav le 40% anketiranih v naslednjih treh mesecih pričakuje povečanje naročil.

Pričakovano skupno (domače in tuje) povprševanje, če sodimo po pričakovanjih v predelovalnih dejavnostih, je septembra že doseglo dolgoletno »normalno« raven, saj je 60% anketiranih pričakovalo povečanje povprševanja v naslednjih treh mesecih.

2. Manjše poletno zaostajanje za primerljivo lansko blagovno menjavo

V poletnih mesecih je blagovna menjava manj zaostajala za primerljivo lansko kot v prvi polovici leta, trgovinski primanjkljaj pa se je nekoliko povečal. Gre v manjši meri za letošnji pospešek v menjavi blaga kot za prve znake padanja dinamike menjave v primerljivih lanskih poletnih mesecih. Takšni trendi, ki bodo izboljševali medletne primerjave, se bodo v naslednjih mesecih nadaljevali.

Trgovinska menjava (desezonirani podatki)

Skupni slovenski izvoz je bil avgusta 1057 milijonov € (19.8% manj kot avgusta 2008), uvoz 1221 milijonov € (26.4% manj kot avgusta lani), kar pomeni primanjkljaj 163 milijonov € oziroma samo 86.6% pokritje uvoza z izvozom. V menjavi z EU je bil izvoz 703 milijonov € (padec za 19.7% glede na junij 2008), uvoz 966 milijonov € (25% manj), kar da primanjkljaj 263 milijonov €. V menjavi z nečlanicami EU je bil avgusta izvoz 354 milijonov € (22.0% manj kot enak mesec lani), uvoz 255 milijonov € (31.2% manj), kar pomeni presežek 99 milijonov €.

V prvih osmih mesecih 2009 letos je bil skupni izvoz 10387 milijonov € (22.6% manj kot v enakem obdobju lani), uvoz 10888 milijonov € (29.9% manj), kar pomeni primanjkljaj 501 milijon € oziroma 95.4% pokritje izvoza z uvozom. V menjavi z EU je bil izvoz v osmih mesecih 7250 milijonov € (22.5% manj kot v enakem obdobju lani), uvoz 8458 milijonov € (30.3% manj), kar pomeni primanjkljaj 1208 milijonov €. V menjavi z nečlanicami EU je bil izvoz v tem obdobju 3137 milijonov € (22.8% manj kot v petih mesecih 2008), uvoz 2430 milijonov € (28.2% manj), kar da presežek 707 milijonov €.

3. Gospodarska klima se počasi popravlja

Gospodarska kriza se nadaljuje, a optimizem narašča. Praktično vsi kazalniki poslovnih tendenc so bili v 2009 višji. Po anketi Statističnega urada Republike Slovenije (SURS) o gospodarski klimi je bil njen kazalnik septembra za 3 odstotne točke višji kot avgusta, glede na september lani je bila vrednost kazalnika nižja za 17, glede na dolgoletno povprečje pa za 20 odstotnih točk. Na zvišanje zaupanja je v septembru vplivalo predvsem zvišanje zaupanja v predelovalnih dejavnostih in zaupanja potrošnikov.

Vrednost kazalnika zaupanja v predelovalnih dejavnostih je bila septembra za 3 odstotne točke nižja kot mesec prej, glede na september lani je bila njegova vrednost nižja za 7 odstotnih točk, glede na dolgoletno povprečje pa za 19 točk. Vrednosti kazalnikov stanj so se v primerjavi z vrednostmi v preteklem mesecu večinoma izboljšale, le vrednosti skupnih naročil in zalog sta ostali enake kot mesec prej. Pričakovanja za naslednje tri mesece so se izboljšala. Glede na pretekli mesec se je najbolj izboljšal kazalnik izvozna naročila in sicer za 3 odstotne točke, glede na dolgoletno povprečje pa je njegova vrednost ostala precej nižja. Prav tako so se glede na mesec prej izboljšali kazalniki pričakovanj, od teh največ pričakovano skupno povpraševanje, pričakovan izvoz in pričakovana proizvodnja.

Zaupanje se krepi tudi v neindustrijskih dejavnostih, saj je bila vrednost kazalnika zaupanja v teh storitvenih sektorjih v septembru 2009 za 4 odstotne točke višja kot pretekli mesec, še vedno pa za 34 odstotnih točk nižja od dolgoletnega povprečja, v primerjavi s septembrom lanskega leta pa je bila njegova vrednost nižja za 31 odstotnih točk.

Vrednost kazalnika zaupanja v gradbeništvu je v septembru v primerjavi s preteklim mesecem višja za 1 odstotno točko, v primerjavi z lanskim septembrom pa je bila nižja za 57 odstotnih točk, hkrati pa je bila za 54 odstotnih točk nižja od dolgoletnega povprečja. Pričakovanja za naslednje tri mesece pa so večinoma neugodna. Med gradbenimi podjetji je bilo v septembru 35% takih, ki so navedla omejitve nezadostno povpraševanje, 29% podjetij je kot omejitve navedlo finančne ovire.

Vrednost kazalnika zaupanja v trgovini na drobno v septembru je ostala na enaki ravni kot mesec prej, glede na september lani pa je bil kazalnik nižji za 32 odstotnih točk. V septembru je bil delež tistih podjetij v sektorju, ki pravijo, da je problem premajhno povpraševanje, 39%, kar 47% podjetij je kot omejitveni dejavnik navedlo konkurenco, za 39 % podjetij pa so bili omejitve visoki stroški dela.

Gospodarska klima v EU27 se je nekoliko popravila. Po podatkih Eurostata so se septembra naročila v predelovalni dejavnosti glede na mesec prej zvišala za dobro odstotno točko, glede na september lani pa so nižja za slabih 28 odstotnih točk. Glede na avgust so se v septembru za 0,2 odstotni točki zvišala naročila v gradbeništvu, medtem ko so se pričakovanja v trgovini na drobno popravila za slabe 3 odstotne točke. Splošni poslovni optimizem se je v septembru v sedemindvajseterici dvignil in sicer za slabi odstotni točki, v primerjavi z lanskim septembrom pa je ostal za dobrih 6 odstotnih točk nižji.

GOSPODARSKA AKTIVNOST IN ZAPOSLENOST

4. Industrijska produkcija zmerno višja

Industrijska produkcija se je malenkostno povečala. Po podatkih SURS-a je bila industrijska produkcija v avgustu za skoraj 5 odstotkov višja kot mesec prej, a še kar 18 odstotkov manjša kot v avgustu lani. Producija v osmih mesecih letošnjega leta je bila skoraj za 21% nižja kot v enakem obdobju lani. Zadnji podatki za impulzni trend kažejo, da se je v juliju industrijska produkcija zmanjševala po stopnji 0,77%. Zaloge industrijskih produktov pri proizvajalcih so bile v avgustu za 0,4% večje kot v mesecu prej, v primerjavi z lanskim avgustom so se zmanjšale za skoraj 4%.

12

Dejavnost rudarstva se je v avgustu znižala za dva odstotka glede na julij, v primerjavi z avgustom 2008 pa se je rudarstvo povečalo za 13%. V prvih osmih mesecih letos je bila dejavnost rudarstva za 6% nižja kot v enakem obdobju lanskega leta.

Krizne razmere v predelovalnih dejavnostih popuščajo, saj se je njihova aktivnost v avgustu glede na mesec prej povečala za 5,2%, glede na avgust 2008 pa so se predelovalne dejavnosti skrčile za petino. Prav tako se je dejavnost v predelovalni industriji zmanjšala v osmih mesecih glede na enako obdobje lani in sicer za dobrih 22%. Impulzni trend za julij kaže, da se je produkcija v predelovalnih dejavnostih skrčila za pol odstotka.

V avgustu se je aktivnost sektorja oskrba z elektriko, plinom in vodo glede na predhodni mesec povečala za dober odstotek, glede na lansi avgust pa je bila produkcija tega sektorja manjša za 9%.

Producija v avgustu v primerjavi s predhodnim mesecem je bila za 2,4% višja v proizvodnji proizvodov za vmesno porabo in za prav toliko višja tudi v proizvodnji proizvodov za investicije ter za 7,7% višja v proizvodnji proizvodov za široko porabo.

Podatki Eurostata kažejo, da se je v juliju glede na junij industrijska produkcija zmanjšala za 0,2% v EU27, na območju evra pa za 0,3%. Glede na julij lani pa se je v juliju industrijska produkcija v EU27 zmanjšala za 14,7%, na območju evra pa za 15,9%. Med državami članicami, za katere so dostopni podatki, je industrijska produkcija v avgustu glede na mesec poprej padla v devetih, zrasla pa v desetih državah in sicer največ na Irskem (8,7%) in v Litvi (3,4%). Največji upad industrijske produkcije so zabeležili v Luksemburgu (-3,1%), na Finskem (-2,6) in v Latviji (-1,4%).

5. Gradbeništvo še naprej v krizi, turizem rešujejo domači gosti

Po podatkih SURS-a je bila vrednost gradbenih del opravljenih v juliju za več kot 4% nižja od vrednosti gradbenih del, opravljenih v juniju. Vrednost opravljenih gradbenih del se je v letošnjem juliju v primerjavi s julijem lani zmanjšala za več kot 20 %. Impulzni trend opravljenih gradbenih ur pa kaže, da je v juliju letošnjega leta gradbeništvo upadal po mesečno stopnjo 0,36%.

Število turističnih prenočitev je ob koncu poletne sezone manjše kot lani, a se je trend obrnil navzgor. Avgusta je bilo skupno število prenočitev za 0,3% manjše kot v enakem mesecu leta 2008, hkrati pa obdelava podatkov kaže, da se je skupno število prenočitev v osmem mesecu letos zvišalo za približno dva odstotka. Pri tem je tuje turistično povpraševanje upadlo, saj se je v avgustu število turističnih prenočitev tujih gostov znižalo za skoraj 3% glede na avgust 2008. Očitno slovenski turizem rešujejo domači gosti, saj se je število njihovih prenočitev v poletnih mesecih povečalo in sicer za dobrih 7% v juliju in za slabe 4% v avgustu glede na enaka meseca v lanskem letu.

Podatki o transportu za julij 2009 kažejo, da je bilo v javnem cestnem prevozu prepeljanih za skoraj 16% manj, v zračnem prevozu pa za dobrih 9% manj potnikov kot v juliju lani, število opravljenih potniških kilometrov je bilo v javnem cestnem prevozu za 13% manjše, v zračnem prevozu pa za 8,6%. V cestnem mestnem prevozu je bilo julija prepeljanih za dobro četrtino manj potnikov kot v istem mesecu 2008. Čez cestne mejne prehode na meji s Hrvaško je julija letos prispeло v državo za 17% manj potnikov kot julija lani. Potniški promet na letališčih se je v juliju glede na julij lani zmanjšal za dobrih 8%. Avtomobilski trg še čuti posledice finančne krize, saj je bilo v juliju glede na enak mesec lani v register vpisanih dobro petino manj prvih registriranih cestnih motornih vozil, med njimi za slabih 16% manj osebnih avtomobilov.

6. Stabilizacija brezposelnosti na visoki ravni

Gospodarska kriza, tako doma kot v svetu, vse bolj pustoši na trgu dela. Število aktivnih prebivalcev se je v juliju zmanjšalo na 944085 oziroma za skoraj 1500 oseb glede na mesec prej, glede na lanski julij pa se je število povečalo za 0,3%. V juliju je bilo v Sloveniji 855628 delovno aktivnih prebivalcev. Glede na junij se je število delovno aktivnih zmanjšalo za 3473 oseb ali 0,4%, glede na julij lanskega leta pa za 2,8%. Pri tem se je v juliju glede na mesec prej število delovno aktivnih oseb najbolj znižalo v predelovalnih dejavnostih in sicer za približno 1400. Med zaposlenimi jih je bilo dobrih 91% zaposlenih pri pravnih osebah, njihovo število pa se je od julija lani zmanjšalo za 3,1%. Število zaposlenih pri fizičnih osebah se je glede na julij 2008 zmanjšalo za 6,4%. Med samozaposlenimi pa je bilo 57% samostojnih podjetnikov posameznikov, katerih število se je v juliju povečalo za 507, od julija lani pa za 7,2%. Število kmetov se je v juliju glede na junij povečalo za 31, glede na julij lanskega leta pa se je zmanjšalo za 3,6%.

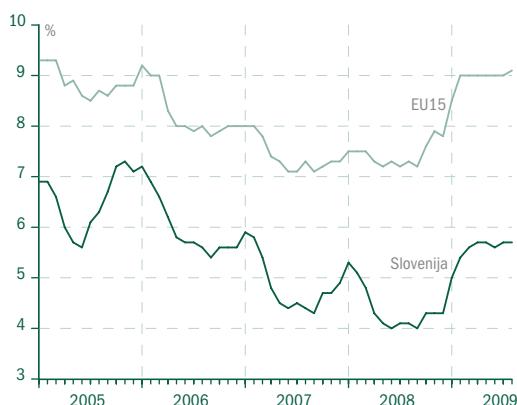
Po podatkih ZRSZ je bilo v Sloveniji konec septembra registriranih 88366 brezposelnih oseb, kar je za 260 oseb oziroma 0,3% več kot v avgustu ter za 49,0% več kot septembra lani. V septembru se je največ brezposelnih oseb prijavilo zaradi izteka zaposlitev za določen čas ter iskalcev prve zaposlitve. V septembru se je tako na Zavodu za zaposlovanje na novo prijavilo 9383 brezposelnih oseb, kar je v primerjavi z avgustom porast za dobre 40%, prav tako pa se je v septembru povečal odliv iz brezposelnosti, saj se je zaposlilo 5546 brezposelnih oseb, kar je za slabih dvajset odstotkov več kot v avgustu ter za 23,7 % več kot septembra 2008.

14

Negotove gospodarske razmere vplivajo tudi na povpraševanje podjetij po delavcih. Tako so delodajalci v septembru prijavili slabih 15 tisoč prostih delovnih mest, kar je sicer največje število v letošnjem letu, a predvsem zaradi sezonskega vpliva. V primerjavi z avgustom je bilo prostih delovnih mest več za 21,1%, glede na september lanskega leta pa za kar 39,9% manj.

Po podatkih Eurostata je bila avgusta stopnja brezposelnosti na območju evra (EA16) 9,6%, kar je za 0,1 odstotno točko več kot mesec prej ter 2,0 odstotni točki več kot v avgustu 2008. V celotni evropski sedemindvajseterici (EU27) je bila stopnja brezposelnosti v avgustu letos 9,1% in se je glede na enak mesec lani povečala za 2,1 odstotne točke. Po Eurostatovih ocenah je bilo v avgustu v EU27 21,9 milijona brezposelnih, od tega 15,2 milijona na območju evra. Med posameznimi članicami EU so v avgustu najnižjo stopnjo brezposelnosti imeli na Nizozemskem (3,5%), najvišjo pa v Španiji (18,9%) in v Latviji (18,3%). Glede na isti mesec v letu 2008 se je v avgustu brezposelnost povišala v vseh državah članicah, od tega največ v Latviji in Estoniji.

Stopnja brezposelnosti v Sloveniji in EU15

Stopnja brezposelnosti se še naprej povečuje tudi v ZDA, kjer je v avgustu 2009 znašala 9,7%, kar je za 0,3 odstotne točke več kot mesec poprej.

CENE IN PLAČE

7. Cenovna pričakovanja pri blagu že »normalna«, pri storitvah pa še naprej navzdol

Po avgustovskem komaj opaznem povečanju so se cene septembra zmanjšale za 0.2% (na raven v juliju). Bolj dolgoročna dinamika je ostala praktično nespremenjena, sprememba cen je torej bila predvsem sezonska.

15

Storitve so se opazno pocenile, blago pa se je podražilo. Najbolj so se znižale cene rekreacije in kulture (zaradi sezonskega znižanja cen turističnih paketov), komunikacij (zaradi akcijskih ponudb), zdravja (padle so cene zdravstvenih storitev) in prevoza (zaradi cenejših avtomobilov in cestnih prevozov). Skupne življenjske stroške so najbolj znižale nižje cene rekreacije in kulture (za 0.6 odstotne točke), ostale omenjene skupine pa za po 0.1 odstotne točke.

Od skupin proizvodov, v katerih so se cene septembra povečale, najbolj izstopa skupina obleke in obutve (zaradi novih zimskih kolekcij), bistveno manj so se podražili proizvodi iz skupine stanovanja ter hrane in brezalkoholnih pijač. K rasti skupnih življenjskih stroškov so daleč največ prispevali proizvodi iz skupine obleke in obutve (0.6 odstotne točke), po 0.1 odstotne točke pa skupine stanovanja in hrane ter brezalkoholnih pijač.

Cenovne tendre najbolje kaže dinamika osnovne inflacije in cenovna pričakovanja. Podatki omogočajo oceno osnovne inflacije do avgusta, ko se je ta trendno začela zmanjševati (po medletni stopnji 1.4%). Cenovna pričakovanja se pri blagu povečujejo pri storitvah pa zmanjšujejo. Tako so cenovna pričakovanja v trgovini na drobno že višja od desetletnega povprečja, kar 55% anketiranih namreč pričakuje povečanje cen v naslednjih treh mesecih. Po drugi strani pa v storitvah le še 44% anketiranih pričakuje povečanje cen v naslednjih treh mesecih.

Začasni podatki o septembrskih cenah so dostopni tudi za harmoniziran indeks, ki je primerljiv tudi z inflacijo v evro območju. V evro območju je rast cen še naprej nekoliko bolj počasna kot v Sloveniji, tako je bila medletna inflacija (merjena s harmoniziranim indeksom) v evro območju -0.3%, v Sloveniji pa 0%.

Cene industrijskih proizvajalcev so se avgusta povečale za 0.1%, vendar so bile še znatno pod ravnijo cen pred letom dni. Cene samo proizvodov za domači trg pa so tudi avgusta padle, vendar bolj dolgoročna rast ni tako šibka kot pri skupnih cenah industrijskih

proizvajalcev - impulzni trend tako kaže praktično mirovanje cen. Pričakovane cene industrijskih proizvajalcev se še naprej krepijo, vendar še vedno zaostajajo za dolgoročnim povprečjem, saj le okoli 45% anketiranih pričakuje povečanje proizvajalčevih cen v naslednjih treh mesecih. Pričakovana dinamika proizvajalčevih cen je tako v Sloveniji »dohitela« pričakovano dinamiko v EU, kje so bila cenovna pričakovanja vse od sredine 2008 višja kot v Sloveniji.

16

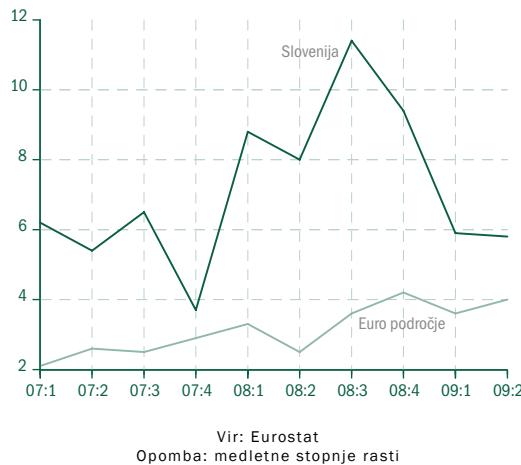
Evrskie cene surovin so v zadnjem mesecu (do konca septembra) padle za 3.7%. Zmanjšale so se cene vseh surovin razen zlata, ki se je v evrih podražilo za 1%. Od ostalih surovin so najbolj padle cene kovin (evrski indeks se je v mesecu dni zmanjšal za 7.2%). V zadnjem letu dni so se cene v evrih zmanjšale za 8.3%. Zmanjšale so se (evrske) cene vseh surovin razen zlata, ki se je podražilo v letu dni za 8.5% (v evrih), med tem ko se je od ostalih surovin najbolj pocenila nafta, evrske cene sodčka (West Texas Intermediate) so se namreč v letu dni zmanjšale za 28.5%!

8. Umirjanje plač in stroškov dela v poletnih mesecih

Avgusta so povprečne plače padle, tako bruto kot neto (prve za 0.6%, druge za 0.4%), tako da je bila dosežena raven približno enaka junijski. Bolj dolgoročna dinamika (impulzni trend) se je umirila na približno 1.7% na letni ravni, kar je precej manj kot to sicer kaže močan padec medletne stopnje (ta je padla za približno 3 odstotne točke). Raven povprečnih plač že od aprila le rahlo niha in je bil nenaden padec medletne stopnje rasti plač posledica opazne spremembe osnove primerjave, namreč povečanja plač v javnem sektorju avgusta lani.

Razlike v rasti plač med dejavnostmi so se zmanjšale. Največji padec med dejavnostmi je imelo gradbeništvo (kjer so plače padle za 4%), največje povečanje povprečnih plač pa je bilo doseženo v kulturnih in razvedrilih dejavnostih (2.2%). Vendar so takšne razlike v sektorski tekoči rasti plač le kratkoročne. Tako, na primer, bolj dolgoročno, v medletnih primerjavah, gradbeništvo sploh ne odstopa, saj so povprečne plače gradbeništva v letu dni porasle toliko kot v povprečju gospodarstva. V letu dni so se najbolj zmanjšale plače v prometu (za 4.8%), največ pa porasle v rudarstvu (za 6.2%).

Stroški dela

Podatki o stroških dela so dostopni do drugega četrstletja 2009. Na sliki so prikazane medletne stopnje rasti stroškov dela za Slovenijo in evro območje. Na dlani je, da je po veliki eksploziji stroškov dela, ki jo je pregrevanje ekonomije (in ukinitve davka na plačilno listo) povzročilo v 2008, dinamika stroškov dela v letošnjem letu do polletja ponovno dosegla »normalno« dinamiko 6% na leto in je bila le za 2 odstotni točki višja kot v evro območju. Ukinitev davka na plačilno listo, ki naj bi povečala konkurenčnost (izvozno) gospodarstva, je zaradi omenjenega gibanja stroškov dela končalo v povečanju stroškov dela za približno 1.8% BDP!

FINANČNA GIBANJA

9. Trendno javnofinančni prihodki še naprej naraščajo

Skupni javnofinančni prihodki so septembra precej padli, za 8.1%. Bolj dolgoročna dinamika je vkljub temu ostala visoka in pozitivna. Zaradi velikih premikov v timingu vplačil, ki povzročajo nihanja v prihodkih, je smiselno pogledati dinamiko četrtletnih vrednosti davčnih prihodkov, saj so te manj občutljive na premike vplačil. Četrtletne vrednosti še naprej kažejo popravljanje prihodkov, saj je medletna stopnja v prvem četrtletju bila -20.2%, v drugem -13.5% in v tretjem -4%!

Velik padec javnofinančnih prihodkov v septembru je predvsem posledica padca domačih davkov na blago in storitve za 15.5%. Zmanjšal se je donos tako davka na dodano vrednost (za 34.9 milijonov) kot trošarin (za 25 milijonov). Navkljub temu je bil donos tako davka na

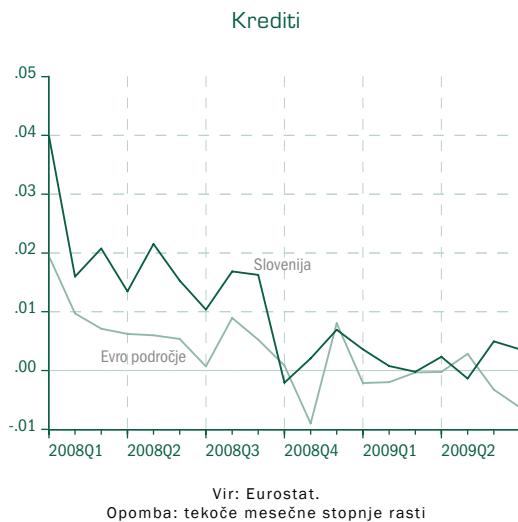
dodano vrednost kot trošarin v tretjem četrtletju opazno večji kot v drugem, skupni donos domačih davkov na blago in storitve pa je bil že praktično enak kakor v tretjem četrtletju lani!

Tudi neposredni davki in ostali prihodki so se septembra precej zmanjšali (za 35 milijonov torej 4.5%), vendar je trenda dinamika pozitivna in opazno velika (na letni ravni preko 12%). Zmanjšala se je predvsem dohodnina (za 22 milijonov) in prihodki upravnih organov (16 milijonov). Zmanjšanje dohodnine v septembru je sicer sezonsko opazno veliko, vendar je bilo letošnje zmanjšanje večje, isto velja tudi za prihodke upravnih organov.

18

10. Zelo počasna rast denarnih agregatov se nadaljuje

Avgusta so krediti ponovno rahlo porasli, podjetjem za 0.1%, prebivalstvu pa za 1%. Bolj dolgoročna dinamika se je še malo zmanjšala, na 4.4% pri podjetjih oziroma na 7% pri prebivalstvu.

Kot kaže primerjava na sliki, je v Sloveniji sicer zelo šibka dinamika kreditov okoli 0.2% na mesec, ki prevladuje po kolapsu v septembru lani, bila v poletnih mesecih za slabostno točko višja kot v evro območju.

Tudi depoziti so se avgusta povečali v obeh institucionalnih sektorjih. Vendar je bilo povečanje kreditov večje, zato se je skupna neto finančna pozicija (razmerje kreditov in depozitov) prebivalstva in podjetij avgusta ponovno poslabšala.

Osnovna obrestna mera ECB ostaja še naprej nespremenjena.

Depozitne obrestne mere so avgusta ostale praktično nespremenjene in opazno višje kot v evro območju, pri depozitih do 1 leta za 0.5 točke, pri depozitih nad enim letom za 1.3 točke.

Posojilne obrestne mere se počasi zmanjšujejo, razen za kredite gospodarstvu do enega milijona, kjer stagnirajo. Posojilne obrestne mere gospodarstvu se sicer gibljejo podobno kot v evro območju, le da so v Sloveniji precej višje (za preko 2.2 točke) kot v evro območju. Pri kreditih prebivalstvu so obrestne mere malo bolj znižujejo. Razlike z evrom območjem so pri potrošniških kreditih bistveno manjše kot pri gospodarstvu, obrestne mere stanovanjskih kreditov pa so v Sloveniji celo opazno (za 2 točki) nižje!

Banke očitno rešujejo letošnje poslovne rezultate z višjimi cenami ostalih storitev (z višjimi neobrestnimi prihodki) in dražjimi krediti za najboljše (zaradi stagnacije kreditov, torej še preostale) komitente, predvsem iz gospodarstva.

9. Tekoči račun je po osmih mesecih izravnana

Ob majhnem tekočem primanjkljaju v avgustu je tekoči račun po osmih mesecih izravnан; neto zunanja zadolžitev Slovenije pa ostaja že od konca lanskega leta malone nespremenjena.

V avgustu je bil primanjkljaj tekoče bilance 61 milijonov €, kar je rezultat blagovnega primanjkljaja 133 milijonov €, storitvenega presežka 144 milijonov €, 48 milijonov € primanjkljaja v bilanci dohodkov faktorjev ter neto odliva tekočih transferov v vrednosti 23 milijonov €. Kapitalski in finančni račun kažeta majhno povečanje obveznosti (zmanjšanje terjatev), kar je rezultat povečanja terjatev na kapitalskem računu in povečanja obveznosti na finančnem računu. Neto priliv kapitala prek neposrednih naložb je znašal 60.6 milijonov €, neto odliv prek naložb v vrednostne papirje 111.6 milijonov € in neto priliv iz ostalih naložb 32.2 milijonov €. Mednarodne rezerve pri Banki Slovenije so se zmanjšale za 28.6 milijonov €, statistična napaka je bila 45.3 milijonov €.

Po primanjkljaju v avgustu je bil tekoči račun po osmih mesecih izravnан. V enakem obdobju lani je bil primanjkljaja kar 1415 milijonov €. Pri tem je letošnji blagovni primanjkljaj znašal 245 milijonov €, storitveni presežek 837 milijonov €, primanjkljaj pri dohodkih faktorjev 459 milijonov € in neto odliv tekočih transferov 133 milijonov €.

Plaćilna bilanca

	januar - avgust		avgust	
	2008	2009	2008	2009
I. Tekoči račun	-1.414,8	-0,5	-157,1	-61,2
1. Blago	-1.717,6	-245,3	-298,2	-133,5
2. Storitve	1.099,0	837,0	166,3	144,0
3. Dohodki	-672,8	-459,5	-49,9	-48,2
3.1. Prejemki	818,2	663,8	115,2	80,6
Od dela	144,2	118,9	20,0	17,8
Od kapitala	674,1	544,9	95,2	62,8
3.2. Izdatki	-1.491,0	-1.123,3	-165,1	-128,8
Od dela	-160,6	-86,7	-22,1	-10,4
Od kapitala	-1.330,4	-1.036,6	-143,0	-118,4
4. Tekoči transferi	-123,5	-132,6	24,7	-23,4
II. Kapitalski in finančni račun	1.773,6	-126,0	186,8	15,9
A. Kapitalski račun	-12,2	30,2	-0,8	-2,3
B. Finančni račun	1.785,8	-156,2	187,6	18,1
1. Neposredne naložbe	148,6	-465,5	50,9	60,6
Domače v tujini	-724,6	-457,3	-34,2	-12,2
Tuje v Sloveniji	873,2	-8,2	85,1	72,8
2. Naložbe v vrednostne papirje	-919,8	2.796,5	-207,1	-111,6
3. Finančni derivativi	38,1	-16,0	1,8	8,3
4. Ostale naložbe	2.489,3	-2.606,6	238,1	32,2
4.1. Terjatve	-1.132,7	520,7	-79,0	678,8
4.2. Obveznosti	3.622,0	-3.127,3	317,1	-646,6
5. Mednarodne denarne rezerve	29,7	135,4	103,9	28,6
III. Neto napake in izpustitve	-358,7	126,4	-29,7	45,3

20

Kapitalski in finančni račun po osmih mesecih kaže neto zmanjšanje obveznosti (povečanje terjatev) v višini 126 milijone €, kar je rezultat povečanja obveznosti na kapitalskem računu 30.2 milijonov € in zmanjšanja obveznosti na finančnem računu za 156.2 milijonov €. Neto odliv neposrednih tujih naložb je bil 465.5 milijonov €, neto naložbe v vrednostne papirje so znašale 2796.5 milijonov €, ostale naložbe pa -2606 milijonov €. Mednarodne rezerve Banke Slovenije so bile 135 milijonov €, neto statistična napaka pa znaša 126 milijonov €.

Julija sta se bruto zunanji dolg in bruto terjatve povečala, neto zunanji dolg pa stagnira od konca lanskega leta na ravni 9.8 milijard €.

POLITIKA TRGA DELA – STORITVE

dr. Tanja Česen

POVZETEK

Storitve politike trga dela (LMP) so osnovne storitve in individualizirane aktivnosti javnih institucij za zaposlovanje, namenjene brezposelnim, presežnim delavcem in drugim iskalcem dela. Poleg osnovnih storitev, vodenja registra brezposelnih in administracije so najbolj pomembne individualizirane »napredne« storitve ali storitve aktivacije, ki predstavljajo storitve integracije na trg dela. Sem sodijo intenzivno strokovno svetovanje, poklicno usmerjanje, strokovna pomoč pri iskanju dela in posredovanje zaposlitve. Storitve financira državni proračun, izvaja jih javna institucija za zaposlovanje, Ministrstvo za delo pa je pristojno in odgovorno za njihovo učinkovito izvajanje. V razvitih evropskih državah so storitve raznovrstne in namenjene ljudem, ki iščejo delo in želijo delati ter so za delo sposobni. V Sloveniji se izvajajo predvsem osnovne storitve ter administracija, medtem ko bi bilo potrebno v obdobju gospodarske krize in krize na trgu dela razviti napredne storitve. Poleg brezposelnih bi bilo potrebno vključiti med storitve politike trga dela tudi presežne delavce.

Ključne besede: storitve politike trga dela, aktivacija.

SUMMARY

Labour market policy (LMP) services are basic and individualized activities of the public employment services, designed for unemployed, redundant workers and other jobseekers. Beside basic services, registry of unemployed and administrative services, advanced individualized services or so called activation services, representing services for labour market integration should be even more important. Advanced services are intensive counselling, job search-assistance, and professional guidance, etc. Services are financed by the government budget, executed by public employment services; Ministry for labour is competent and responsible for their efficient execution. In the developed European countries services are heterogeneous and dedicated to people, who are seeking job, are willing to work, and are capable of working. In Slovenia, mostly basic services are performed, while it would be necessary, in the period of economic and labour market downturn, to develop advanced activation services. Furthermore, beside unemployed also redundant workers should be included in the LMP services.

Key words: LMP labour market policy services, activation.

1. Uvod

Gospodarska kriza se z zamikom izrazito odraža na trgu dela, hitro narašča število presežnih delavcev in brezposelnih. Pričakovati je, da bo tudi po obratu gospodarskega cikla trend zaposlovanja zaostajal. V situaciji, ko delodajalci ne zagotavljajo dovolj dohodkov in dela, je država tista, ki mora poskrbeti za nadomestilo izgube dohodka in ponovno integracijo na trg dela. Prvo dejanje ob izgubi dohodka in dela je prijava v register brezposelnih, to je osnovna storitev Zavoda RS za zaposlovanje. Med osnovne storitve zaposlovanja sodi tudi sodelovanje z delodajalcem pri objavi prostih delovnih mest in posredovanju dela. Med ciljnimi skupinami evropske politike trga dela – brezposelnimi, presežni delavci in neaktivni, ki želijo delati (delovna rezerva) so v Sloveniji storitve namenjene le registriranim brezposelnim. Presežni delavci, ki so v gospodarski krizi najbolj številni, pa niso vključeni v storitve zaposlovanja, dokler niso odpuščeni in postanejo brezposelnimi, saj sodobna in bolj napredna evropska politika trga dela še ni bila implementirana, čeprav je Slovenija že pet let članica EU. Poleg tega so napredne storitve ali storitve aktivacije, ki so v razvitih evropskih državah osrednjega pomena, v Sloveniji zelo skromne po izboru in številu udeležencev. Napredne storitve so izredno pomembne, saj so namenjene presežnim delavcem in brezposelnim v začetnem obdobju - v prvem letu brezposelnosti, ko so še blizu trga dela. Slovenski Zavod RS za zaposlovanje izvaja predvsem osnovne storitve, ki so povezane z vodenjem registra brezposelnih in druge administrativne storitve. V Sloveniji je tudi premalo storitev intenzivnega individualnega zaposlitvenega svetovanja, ker je premalo svetovalcev. Namen analize storitev v okviru evropske politike trga dela je prikaz aktivnosti v razvitih evropskih državah v informacijo in spodbudo strokovnjakom, politikom in socialnim partnerjem, da bi oblikovali bolj ustrezne aktivnosti v kriznem času tudi v Sloveniji.

22

2. Evropska metodologija politike trga dela - storitve

Evropska politika trga dela (LMP Labour market policy) po osnovni definiciji vključuje vse intervencije države na trgu dela, ki imajo cilj doseči njegovo učinkovito delovanje ter odpraviti neravnovesja. Politika trga dela je opredeljena v evropski strategiji zaposlovanja med aktivnostmi za doseganje cilja polne zaposlenosti: ‘spodbujanje rasti zaposlenosti z vključujočimi trgi dela z aktivnimi in preventivnimi ukrepi politike trga dela vključno z zgodnjo identifikacijo potreb, pomočjo pri iskanju dela, usmerjanjem in usposabljanjem, osebnim akcijskem načrtu (smernica 19, prvi odstavek).

Enotni evropski koncept politike trga dela omogoča spremljanje izvajanja in merjenje učinkovitosti, mednarodne primerjave, ter na tej osnovi spremljanje napredka in izvajanja evropskih smernic zaposlovanja. Spremljanje izvajanja in merjenje učinkovitosti omogoča enoten sistem podatkov o udeležencih in izdatkih ter indikatorjev na osnovi enotne evropske

metodologije politike trga dela¹.

V primerjavi z evropsko politiko zaposlovanja predstavlja torej politika trga dela ožji koncept, značilno pa se razlikujeta po ciljnih skupinah. Aktivnosti evropske politike zaposlovanja so namenjene širši populaciji – aktivnim prebivalcem: zaposlenim, samozaposlenim, brezposelnim in t.i. delovni rezervi (osebe, ki želijo delati, vendar dela ne iščejo).

Politiko trga dela opredeljujejo ciljne skupine intervencij, in sicer: 1) brezposelni, 2) presežni delavci in 3) delovna rezerva - neaktivne osebe, ki želijo delati, vendar dela ne iščejo zaradi več razlogov: šolanje, družina, bolezen. Vse intervencije LMP so namenjene ciljnim skupinam tudi ko sredstva prejmejo institucije – izvajalci storitve. Intervencije so v EU financirane iz sredstev državnega in občinskih proračunov ter iz strukturnih skladov – Evropski socialni sklad (ESS). Vrste intervencij evropske politike trga dela (LMP Labour Market Policy) so:

storitve (*services*) – kategorija 1,

ukrepi (*measures*) – kategorije 2-7,

pomoči (*supports*) – kategoriji 8-9.

Storitve (*services*) so osnovne intervencije – aktivnosti usmerjene v pomoč ljudem pri iskanju dela in posredovanje zaposlitve. Med storitve sodijo osnovne storitve javnih institucij za zaposlovanje, in sicer storitve za brezposelne in druge iskalce zaposlitve ter za delodajalce. Storitve so poleg osnovne aktivnosti administracije tudi napredne storitve ali storitve aktivacije brezposelnih in drugih iskalcev zaposlitve. Storitev prejmejo upravičenci istočasno kot finančno pomoč, in sicer praviloma v prvem obdobju brezposelnosti. Udeleženci aktivnosti storitev politike trga dela imajo status brezposelne osebe. Po enem letu praviloma sledi vključitev dolgotrajno brezposelnih v ukrepe LMP (kategorije 2-7) in udeleženci prekinejo status brezposelnosti. Značilno razlikujemo storitve in ukrepe politike trga dela² po statusu udeležencev, udeleženci storitev imajo status brezposelnih, udeleženci ukrepov pa prekinejo status brezposelnih in pridobijo status dijakov in študentov (aktivni ukrepi izobraževanja) ali zaposlenih (aktivni ukrepi spodbude in subvencije, javna dela, samozaposlovanje).

Storitve politike trga dela so aktivnosti, ki jih brezposelni, presežni delavci in drugi iskalci zaposlitve prejmejo ob prvem stiku z javno institucijo za zaposlovanje. Storitve so začetne aktivnosti javnih institucij za zaposlovanje za integracijo brezposelnih in iskalcev zaposlitve

¹ Labour market policy database, Revision of June 2006, Labour market policy (LMP) statistics, Addendum to the 2006 LMP methodology, March 2009, European Commission, Eurostat.

² Slovenija je že pet let članica EU pa še vedno vsebinsko ni implementirala evropske politike trga dela, zato tudi nastaja zmeda v strokovnih izrazih. Podobno tudi evropska politika zaposlovanja vsebinsko ni pravilno implementirana in se ne uporablja v pravem kontekstu, čeprav so jo države članice EU dolžne izvajati. Za ukrepe politike trga dela se napačno uporablja zastarel izraz 'aktivna politika zaposlovanja', storitve politike trga dela pa so vključene le delno, osnovne storitve javne institucije za zaposlovanje pa niso nikjer prikazane in individualne storitve so napačno vključene med 'aktivno politiko zaposlovanja'. Vsebinsko ne-razlikovanje med evropsko politiko zaposlovanja in evropsko politiko trga dela odraža nepoznavanje evropskih standardov, in je zelo moteče, če se nepravilno uporablja v evropskem prostoru in v OECD. Poudariti je potrebno, da sta politika zaposlovanja in politika trga dela ekonomske politiki. Problem nepoznavanja evropskih standardov in napačne uporabe strokovnih izrazov vodi v vsebinsko napačne ukrepe in aktivnosti politike, na kar stalno opozarjajo strokovnjaki Evropske komisije in sedaj še OECD (OECD Economic Survey Slovenia, julij 2009, OECD Review of Labour Market and Social Policies: Slovenia, julij 2009).

na trg dela. Značilnost storitev, namenjenih presežnim delavcem je preventiven značaj – preprečujejo izgubo zaposlitve, ohranitev človeškega kapitala v podjetjih in pomagajo pri preživetju podjetij v gospodarskih težavah. Intenzivne individualizirane napredne storitve pa spodbujajo hitrejšo ponovno integracijo na trg dela in preprečujejo prehod v dolgoročno brezposelnost.

Evropska klasifikacija storitev politike trga dela vključuje naslednje aktivnosti:

1 Storitve politike trga dela (LMP services)

1.1. Individualne storitve

1.1.1. Storitve informiranja

1.1.2. Individualne storitve

1.2. Druge aktivnosti javnih institucij za zaposlovanje

1.2.1. Administracija ukrepov politike trga dela

1.2.2. Administracija pomoči politike trga dela

1.2.3. Druge storitve / aktivnosti

24

Storitve politike trga dela (kategorija 1) so vse tiste storitve in aktivnosti, ki omogočajo integracijo brezposelnih in iskalcev zaposlitve na trg dela. Javne institucije za zaposlovanje so: nacionalni, regionalni in/ali lokalni zavodi za zaposlovanje ter druge javne institucije, ki so odgovorne za pomoč pri integraciji brezposelnih in iskalcev zaposlitve na trg dela. Praviloma storitve izvajajo le javni zavodi za zaposlovanje, napredne storitve pa lahko tudi druge institucije financirane iz javnih sredstev.

Storitve informiranja (1.1.1.) predstavljajo splošne informacije o priložnostih za delo in izobraževanje iskalcem zaposlitve ter storitev posredovanja dela za delodajalce.

Individualne storitve (1.1.2.) so storitve integracije brezposelnih na trg dela, in sicer: intenzivno svetovanje in usmerjanje, pomoč pri iskanju zaposlitve, načrt zaposlitve. Storitve so namenjene voditi brezposelne in druge iskalce dela po poti do trajne zaposlitve. Brezposelnim ima pravico do finančne pomoči za plačilo potnih stroškov in drugih stroškov v zvezi z iskanjem zaposlitve.

Najbolj učinkovite individualne storitve so: ocena kompetenc, poklicno svetovanje, priprava na delo, pomoč pri iskanju dela, pomoč pri razvoju kariere, usposabljanje in kvalitetna ponovna zaposlitev.

Druge aktivnosti javnih institucij za zaposlovanje (1.2.) vključujejo druge storitve in aktivnosti, ki niso zajete med individualne storitve. Sem sodijo vsi izdatki politike trga dela za delo javnih institucij za zaposlovanje, in sicer administracija ukrepov in pomoči ter druge storitve – vodenje registra brezposelnih in iskalcev zaposlitve.

Administracija ukrepov politike trga dela (1.2.1.) vključuje: upravljanje in koordinacija ukrepov med delodajalcji in izvajalcji ukrepov, ter druge aktivnosti: planiranje, koordinacija, kontrola in nadzor, evalvacija, odločanje ipd.

Administracija pomoči politike trga dela (1.2.2.) vključuje administracijo brezposelnih in plačil pomoči ter kontrolo in nadzor evidenc in plačil. Sem sodijo aktivnosti: registracija brezposelnih, nadzor aktivnosti brezposelnih pri iskanju zaposlitve, plačilo pomoči, nadzor in kontrola.

V Sloveniji sta evropska politika trga dela in evropska politika zaposlovanja na Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve MDDSZ implementirani v LMIS Informacijskem sistemu indikatorjev trga dela, ki ga je avtorica razvila na osnovi iniciative EU in v sodelovanju s programerji v sodobni programski opremi SAS. Namen informacijskega sistema je omogočiti analize trga dela, spremljanje izvajanja politike zaposlovanja, spremljanje izvajanja politike trga dela, evalvacija in merjenje njene učinkovitosti. Za analizo in spremljanje politike trga dela so pripravljeni podatki in indikatorji v LMP modulu informacijskega sistema LMIS skladno z evropsko metodologijo politike trga dela³.

3. Izdatki za politiko trga dela

Izdatki za politiko trga dela⁴ so v višini 1,9% bruto domačega proizvoda BDP v Evropski uniji in 2% v EU-15 po podatkih Eurostat-a⁵ (leto 2006). Med izdatki za politiko trga dela je bilo v EU namenjenih 62,2% za pomoči, 26,6% za ukrepe in 11,2% za storitve. Struktura izdatkov v Sloveniji je 58,8% za pomoči, 26,9% za ukrepe in 14,3% za storitve; manj izdatkov je za pomoči, več za storitve. Za storitve potroši Slovenija četrtino več, za pomoči pa za desetino manj od povprečja.

Višina in raven izdatkov politike trga dela se med evropskimi državami razlikujeta. Nominalno najvišji izdatki za politiko trga dela so v Nemčiji (70 milijard Evrov) in v Franciji (41 milijard Evrov). Relativno najvišji izdatki za politiko trga dela – merjeno z deležem izdatkov v BDP – so na Danskem 4,1%, v Nemčiji in Belgiji 3%, sledijo Nizozemska, Finska Francija in Švedska.

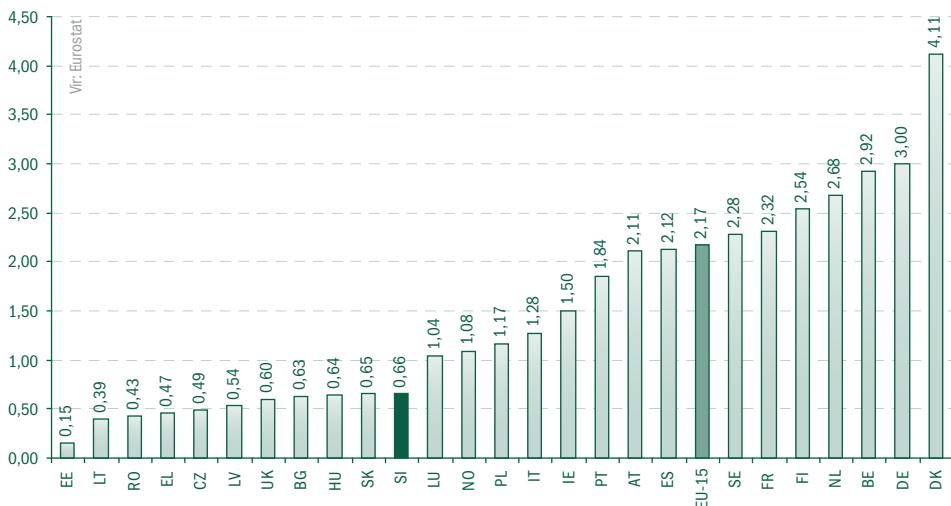
Slovenija je leta 2006 potrošila za politiko trga dela skupno 202 milijonov evrov sredstev državnega proračuna in sredstev Evropskega socialnega sklada ali 0,66% BDP, kar jo uvršča na spodnji del lestvice. V primerjavi s povprečjem EU so izdatki za politiko trga dela v Sloveniji relativno trikrat manjši. Relativno najnižje izdatke za politiko trga dela imajo nove članice EU, in sicer je najnižje Estonija z 0,15% BDP.

3 EU Phare projekt. LMIS je bil na MDDSZ pred enim letom blokirан in še vedno ni aktiviran.

4 Eurostat, Statistics in focus, Population and social conditions, 94/2008.

5 Vir podatkov za Slovenijo: Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, LMIS Informacijski sistem indikatorjev trga dela - Modul LMP Politika trga dela.

Izdatki za politiko trga dela, EU, 2006 (v BDP, %)

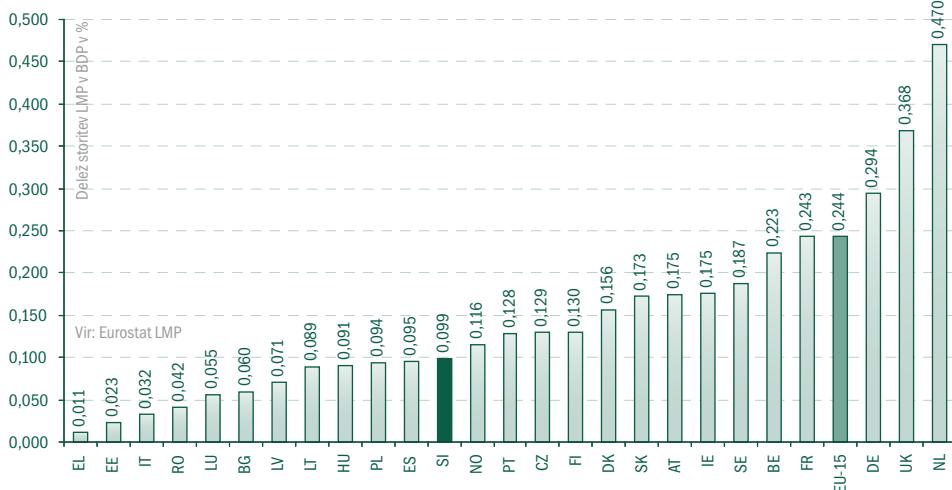
4. Podatki in indikatorji politike trga dela - storitve

Storitve politike trga dela so osnovne aktivnosti javnih institucij za zaposlovanje in napredne storitve ali t.i. storitve aktivacije. V strukturi izdatkov politike trga dela imajo v evropskih državah EU-15 v povprečju 10,4% delež. Največji izdatki za storitve so v Veliki Britaniji, kjer imajo storitve 61,2% delež, kar odraža usmeritev politike trga dela v pomoč pri iskanju dela. Britanski pristop politike trga dela k storitvam aktivacije je tako pomemben, da izdatki predstavljajo kar 28% celotnih evropskih izdatkov za storitve. Izdatki za storitve so relativno visoki – nad 20% vseh izdatkov - tudi na Češkem, na Slovaškem in v Litvi; pomembnejše so storitve tudi na Nizozemskem z 17,5% deležem.

Slovenija je leta 2006 za storitve politike trga dela potrošila 7,5 milijard tolarjev (28,9 milijonov Evrov), kar predstavlja 14,3% delež v strukturi izdatkov za politiko trga dela. Slovenski izdatki za storitve so relativno za četrtino višji od evropskega povprečja. V strukturi slovenskih izdatkov za storitve pa kar 86% predstavljajo izdatki za osnovno delovanje Zavoda RS za zaposlovanje, le 14% pa izdatki za napredne storitve oziroma storitve aktivacije. Slovenski izdatki za osnovne storitve so v strukturi relativno visoki v primerjavi z npr. 43% na Nizozemskem, 56% v Avstriji in 61% deležem v Veliki Britaniji. Povedano drugače, obseg izdatkov za osnovne storitve Zavoda RS za zaposlovanje je relativno visok, za napredne storitve pa relativno nizek – storitve aktivacije so torej še nerazvite.

V Sloveniji izdatki za storitve predstavljajo 0,099% BDP, v primerjavi z 0,243% BDP v evropskem povprečju. Relativno največje izdatke, merjeno z deležem v BDP imajo Nizozemska, Velika Britanija in Nemčija.

Izdatki za storitve politike trga dela, 2006 [delež v BDP v %]

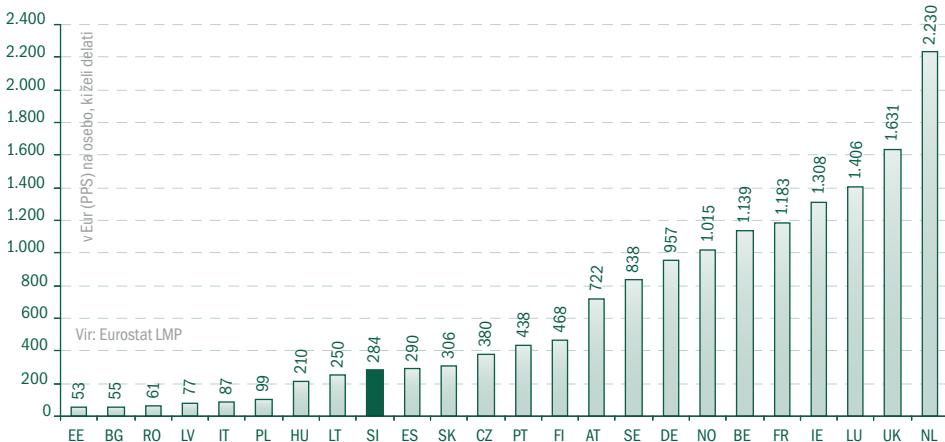

Indikator povprečni izdatki za storitve politike trga dela na osebo, ki želi delati,⁶ uvrsti Slovenijo z 284 Evri po kupni moči na osebo tudi na spodnji del lestvice, med Litvo in Španijo. Razpon povprečnih izdatkov sega od povprečno 2.230 Evrov, merjeno po standardih kupne moči (PPS), na Nizozemskem do najmanj 53 Evrov v Estoniji.

Indikatorji politike trga dela se praviloma merijo glede na število oseb, ki želijo delati (person wanting to work). V primeru, če primerjamo z registrirano brezposelnimi osebami, pa prištejemo še udeležence ukrepov politike trga dela (ker namreč ob vključitvi in ukrepe izgubijo status brezposelne osebe).

⁶ Osebe, ki želijo delati, so brezposelni plus t.i. 'delovna rezerva' t.j. neaktivne osebe, ki želijo delati, vendar zaradi različnih razlogov (šolanje, bolezni, družina) dela ne iščejo v času ankete o delovni sili. Preračun izdatkov v Evrih v paritet kupne moči (PPS) je potreben v mednarodnih primerjavah zaradi izravnave vpliva različnih nacionalnih ravnih cen.

Izdatki za storitve politike trga dela na osebo, ki želi delati, 2006 (PPS)

5. Kvalitativno poročilo politika trga dela⁷ – storitve

Storitve politike trga dela so namenjene uspešni ponovni integraciji presežnih delavcev, neprostovoljno brezposelnih in drugih iskalcev dela na trg dela. Poleg osnovnih storitev, vodenje registra brezposelnih, administracija ukrepov in pomoči politike trga dela, med osnovne storitve sodi tudi kontinuirano individualno delo svetovalcev zaposlovanja z brezposelnimi in drugimi iskalci dela.

V razvitih evropskih državah so vse bolj pomemben del storitev individualizirane napredne storitve (advanced services) – storitve aktivacije⁸ (assisted activation), ki so namenjene aktivnostim priprave na zaposlitev. V okviru aktivnosti sodi pomoč pri iskanju dela in posredovanje zaposlitve ter pomoč pri premagovanju ovir pri tranziciji na trg dela. Napredne storitve ali storitve aktivacije so storitve informiranja in individualne storitve, ki imajo večjo intenzivnost od osnovnih storitev. Intenzivnost pomeni, da imajo udeleženci najmanj en individualni razgovor na mesec s svetovalcem o aktivnostih pri iskanju dela in informiraju o usposabljanju, ter najmanj enkrat mesečno udeležbo na poldnevni individualni ali skupinski aktivnosti. Poleg tega je predpogoj, da aktivnost traja vsaj tri mesece. Udeleženec storitve aktivacije ima status brezposelne osebe in prejema pomoč politike trga dela.

Značilnost naprednih storitev je njihov preventivni značaj, udeleženci so vključeni še kot zaposleni presežni delavci oziroma čim prej po nastanku brezposelnosti. Osnovni namen je osebna obravnavna, pomoč pri iskanju dela in posredovanje dela ter preprečiti prehod v dolgotrajno brezposelnost.

Preventivni značaj storitev se odraža tudi v aktivnem sodelovanju z delodajalcji, ki so v

7 Labour Market Policy Qualitative reports 2006-2007, Eurostat Working papers and Studies, 2008-2009.

8 Progress in definition and measurement of assisted activation, Eurostat LMP Task force, 2007.

gospodarskih težavah, z ukrepi za preživetje podjetij in ohranitev človeškega kapitala. Pomoč presežnim delavcem in zaposlenih v insolventnih podjetjih, ki ne prejmejo plač, je še posebej pomemben del storitev v času aktualne gospodarske krize. Večina razvitih držav EU ima urejeno pomoč zaposlenim in podjetjem v gospodarskih težavah z namenom ohraniti aktivna podjetja in preprečiti stečaj, in sicer: storitev svetovanja delodajalcem, intenzivno individualno svetovanje, organizacija seminarjev in delavnic, klubi dela, poklicno svetovanje, usmerjanje in prekvalifikacija zaposlenih presežnih delavcev, administracija pomoči – nadomestilo izgube dohodka zaposlenim v insolventnih podjetjih ter različne oblike finančnih pomoči presežnim delavcem.

V začetnem obdobju brezposelnosti je značilna višja stopnja zaposljivosti, zato je smiselno najprej osredotočiti se na storitev posredovanja dela, kasneje pa na intenzivno individualno svetovanje in poklicno svetovanje. Vključevanje brezposelnih v ukrepe politike trga dela na začetku brezposelnosti ni potrebno, praviloma je smiselno, ko so izčrpane druge možnosti in pri dolgotrajni brezposelnosti.

Značilnost storitev politike trga dela v Sloveniji je izrazito visok obseg osnovnih administrativnih storitev, medtem ko napredne storitve niso dovolj razvite. Že dalj časa bi bila potrebna modernizacija in reorganizacija Zavoda RS za zaposlovanje ZRSZ s ciljem povečanja učinkovitosti, uveljavitev evropskih standardov evropske politike trga dela ter predvsem bolj transparenten sistem. Razvoj naprednih storitev je pomemben še posebej v času gospodarske krize, ko hitro narašča število zaposlenih, ki ne prejmejo plače, število presežnih delavcev in število neprostovoljno brezposelnih.

»Izboljšanje učinkovitosti storitev zaposlovanja«, »visoka prioriteta bi morala biti v nudenju storitev na zgodnji stopnji brezposelnosti«, »krepitev aktivacije in preventivnih ukrepov politike zaposlovanja« to so večletna priporočila strokovnjakov Evropske komisije⁹ Sloveniji ob letnem pregledu implementacije evropskih smernic zaposlovanja v državah članicah EU.

Kritične pripombe strokovnjakov OECD so v najnovejši analizi trga dela v Sloveniji, ki je v poglavju¹⁰ »Zavod RS za zaposlovanje bi se moral osredotočiti na svoje osnovne aktivnosti« zapisala, da bi moral ZRSZ izboljšati svojo učinkovitost, se osredotočiti na bistvene aktivnosti – s prilagajanjem potreb iskalcem dela in aktivaciji brezposelnih. Oblast bi se morala usmeriti v organizacijo in obveznosti ZRSZ. Poleg tega so ukrepi politike trga dela v veliki meri financirani z evropskimi sredstvi, kar predstavlja za ZRSZ veliko administrativno breme. Vendar pa ni predvideno spremljanja izvajanja in evalvacija, še posebej merjenje učinka na ciljne skupine – starejše in dolgotrajno brezposelne.

Po razpoložljivih podatkih je v ZRSZ med blizu 907 zaposlenih le 250 svetovalcev, torej le dobra četrtina zaposlenih nudi individualne storitve uporabnikom, vsi drugi se ukvarjajo le z administracijo. Poleg tega je po ocenah svetovalcev polovico njihovega dela obremenjeno z administracijo. Svetovalci naj bi imeli razgovor z mladimi enkrat na dva meseca, z drugimi

⁹ Council recommendation on the Country-Specific Integrated Guidelines and on Implementation of MS Employment Policies, 2006–2008, <http://ec.europa.eu/social/>

¹⁰ OECD Review of Labour Market and Social Policies, Slovenia, julij, 2009

brezposelnimi pa na tri mesece. Na osnovi zadnjih podatkov ZRSZ o številu registrirano brezposelnih, ima vsak svetovalec povprečno 354 brezposelnih, to pomeni, da bi svetovalec moral imeti vsak dan razgovor z 6 brezposelnimi, da bi se zvrstili na razgovor enkrat na dva in pol meseca. Upoštevaje administrativno delo, bi vsak razgovor lahko trajal največ pol ure. Pri tem je potrebno upoštevati zakonsko obveznost, da morajo pripraviti brezposelni načrt zaposlitve skupaj s svetovalci v roku dveh mesecev od začetka brezposelnosti.

Individualne storitve brezposelnim torej niso zadostne, delež svetovalcev med zaposlenimi je v državah OECD povprečno nad 50%, medtem ko je v ZRSZ le 27,6%. Večji poudarek bi bilo potrebno dati intenzivnemu individualnemu svetovanju in skupinskim aktivnostim v okviru ZRSZ ter več sodelovanja z zunanjimi strokovnimi institucijami za zaposlovanje in poklicno svetovanje. Še posebej so storitve aktivacije nezadostne in neučinkovite pri starejših in dolgotrajno brezposelnih.

Strokovnjaki OECD Slovenijo tudi opozarjajo, da so nujno potrebne podrobne analize, spremljanje izvajanja in evalvacije politike trga dela. Še posebej je pomembno merjenje učinkovitosti politike. V zaključkih OECD poudarja, da je potrebno organizirati fleksibilen sistem pri načrtovanju in odločanju o ukrepih politike trga dela¹¹.

Storitve politike trga dela bi bilo potrebno usmeriti v pomoč tudi presežnim delavcem, še posebej v času krize. Nesmiselno je spodbujati podjetja v stečaj, zato da se lahko pomaga šele, ko so ljudje brezposelni. S podjetjem v stečaju je vedno izgubljeno tudi znanje in izkušnje ljudi – človeški kapital.

Poleg tega bi bilo potrebno za večjo učinkovitost bolj aktivno vključiti lokalne skupnosti v izvajanje politike trga dela. Številne aktivnosti bi se lahko izvajale na lokalni ravni, kjer se ljudje bolj poznajo.

6. Politika trga dela – napredne storitve v EU – primeri dobre prakse

6. 1. AVSTRIJA

Storitve informiranja (1.1.1) in Individualne storitve (1.1.2.)

1. (54) Svetovanje in pomoč iskalcem zaposlitve in storitve za delodajalce

Svetovanje in pomoč pri iskanju zaposlitve brezposelnim in drugim iskalcem zaposlitve je najpomembnejša aktivnost, ki jo v okviru storitev izvaja avstrijski zavod za zaposlovanje AMS. Brezposelnim in iskalcem zaposlitve nudijo informacije o trgu dela in delovnem življenju, svetovanje in pomoč pri izbiri kariere, pomoč pri iskanju dela in posredovanje zaposlitve, informacije o prostih delovnih mestih, kar je dokumentirano v individualnem akcijskem programu zaposlitve. Storitev je namenjena brezposelnim, iskalcem zaposlitve in pripravnštva, udeležencem v ukrepih politike trga dela. Postopek je dokumentiran v individualnem akcijskem planu.

Delodajalcem AMS svetuje pri oblikovanju strategije zaposlovanja: posreduje informacije

¹¹ LMIS Informacijski sistem trga dela bi bilo nujno potrebno ponovno aktivirati, saj omogoča ravno to, kar meni OECD: je fleksibilen in omogoča podrobne analize, spremljanje izvajanja in evalvacije politike trga dela.

o ustreznih iskalcih zaposlitve in organizira razgovore ter objavi prosta delovna mesta v svojih publikacijah. Posreduje informacije o finančnih spodbudah, če delodajalec zaposli dolgorajno in težje zaposljive brezposelne.

Izvaja: AMS; Pravna podlaga: Zakon o AMS, Zakon o promociji trga dela, Zakon o oživitvi gospodarstva.

Individualne storitve (1.1.2.)

2. (16) Svetovanje iskalcem zaposlitve in podjetjem

Svetovanje in usmerjanje je namenjeno iskalcem zaposlitve, brezposelnim, študentom, deprivilegiranim (mladi, invalidi, imigranti, etnične manjšine, ponovno brezposelni, samski starši ipd.). AMS posreduje informacije o možnostih zaposlitve, izobraževanja, trgu dela. Izvaja: Nacionalni in regionalni poslovni centri AMS; Zunanjji svetovalci; Pravna podlaga: Zakon o AMS.

3. (28) Finančna pomoč pri iskanju zaposlitve

AMS omogoča brezposelnim in iskalcem zaposlitve finančno nadomestilo za stroške prevoza in nastanitev ter s tem spodbuja posameznike pri iskanju zaposlitve. Upravičeni so naslednji udeleženci: brezposelni, iskalcji zaposlitve in pripravnštva, udeleženci ukrepov izobraževanja, ter presežni delavci.

4. (34) Svetovanje in pomoč pri iskanju zaposlitve invalidom

Svetovanje in pomoč pri zaposlitvi omogoča invalidom socialno in poklicno integracijo v delovno življenje. Upravičenci so invalidi s 50% in več stopnjo invalidnosti, mladi s težavo pri izobraževanju, mladi s socialnimi problemi. Izvajajo: centri za socialno delo.

6.2. BELGIJA

Storitve informiranja (1.1.1)

1. (1) Splošne storitve

Storitev vključuje splošne storitve federalne institucije za zaposlovanje registriranim brezposelnim in drugim iskalcem dela, in sicer: nadomestilo za brezposelost in zgodnjo upokojitev, programi zaposlovanja. Na regionalni ravni so 4 organizacije: FOREM za poklicno usposabljanje in zaposlovanje v Valonski regiji, ACTIRIS za zaposlovanje v Bruseljski regiji, VDAB za poklicno usposabljanje in zaposlovanje v Flamski regiji, Arbeitsamt za zaposlovanje v nemško govorečih predelih. Namen institucij je pomoč iskalcem dela pri karieri, pomoč podjetjem na področju kadrovanja in kontinuiranega poklicnega usposabljanja.

2. (101) Storitve informiranja – hiša in avtobus za zaposlovanje (Valonska regija)

Storitev informiranja je organizirana v lokalnih zaposlitvenih centrih - sodelujejo občine, valonska regionalna institucija za zaposlovanje in lokalna socialna služba. Uporabniki so iskalcji zaposlitve, brezposelni, študenti in prejemniki socialne pomoči. Zaposlitveni centri nudijo poleg administrativnih storitev – registracija in denarne pravice – predvsem storitve

informiranja in poklicnega usmerjanja. Svetovalci poleg tega organizirajo razne seminarje, okrogle mize, informacijske sestanke. Organizirajo tudi druge aktivnosti, npr. izobraževanje ali zaposlitvene seminarje. Z namenom povečati dostopnost ljudi do storitev zaposlovanja so organizirali tudi dva potovalna zaposlitvena centra - avtobusa za 20 manjših lokalnih skupnosti. Avtobusa nudita storitve lokalnih zaposlitvenih centrov: registracija, informiranje, usmerjanje, svetovanje, priprava CV, dostop do informatike, telekomunikacij.

Individualne storitve (1.1.2.)

3. (12) Storitve socialne in poklicne integracije (Valonska regija)

32 Storitev integracije vključuje usmerjanje iskalcev zaposlitve, pomoč in svetovanje (2 leti) ter spremljanje udeležencev 6 mesecev po zaposlitvi. Cilj je integracija brezposelnih na trg dela ter trajna in kvalitetna zaposlitev. Udeleženci so vsi brezposelni, prednost imajo manj izobraženi, dolgotrajno brezposelni, ponovno brezposelni in deprivilegirane osebe. V okviru aktivnosti je vključena tudi zaposlitve dodatnih svetovalcev v centrih. Svetovalci skrbijo za integracijo manj izobraženih z usposabljanjem in poklicnim usmerjanjem.

4. (25) Delavnica za aktivno iskanje zaposlitve (Bruseljska osrednja regija)

Delavnico za aktivno iskanje zaposlitve organizira psihološki center bruseljske regionalne institucije za zaposlovanje ob sodelovanju zunanjih strokovnjakov. Iskalci zaposlitve lahko izbirajo med več delavnicami. Prvi je 5-tedenski skupinski seminar (8-12 oseb) o osebnem in poklicnem ocenjevanju, načinih iskanja dela, vključno z aktivnim iskanjem dela, ki vključuje tudi spremljanje udeležencev 5 tednov po tečaju (1 dan/teden). Drugi je 3-tedenski seminar, ki mu sledi eden od modulov, o osebnem in poklicnem ocenjevanju ter načinih iskanja dela. Udeleženci lahko izbirajo med devetimi samostojnimi moduli. Naslednja možnost so skupinski sestanki (6-8 oseb) v 8 dneh v 2-4 tednih, ki vključujejo osebno in poklicno ocenjevanje ter izbira projekta. Delavnice so namenjene brezposelnim in presežnim delavcem, ter tudi manj izobraženim in bivšim prestopnikom/zapornikom.

5. (30) Regionalno zaposlovanje - poklicno svetovanje (Valonska regija)

Namen aktivnosti je poklicna integracija brezposelnih z individualiziranim usmerjevanjem in spremeljanjem s ciljem trajne zaposlitve. Ciljne skupine so manj izobraženi brezposelni in brez poklica, dolgotrajno brezposelni, tujci, begunci, invalidi, prejemniki socialnih pomoči. Aktivnost izvajajo izbrane neprofitne institucije (11), ki prejmejo letno subvencijo za do 3 zaposlene in sredstva za plačilo stroškov udeležencev (potni stroški, idr.). Aktivnosti so sledeče: poklicno usposabljanje udeležencev (do 1.250 ur), usmerjanje iskalcev zaposlitve pri iskanju dela za integracijo v trajno in kvalitetno zaposlitev.

6. (50) Partnerstvo za varstvo otrok iskalcev zaposlitve (Bruseljska osrednja regija)

Varstvo je organizirano za otroke brezposelnih in iskalcev zaposlitve (0 do 3 let), in sicer občasno ali redno največ do 3 mesecev. Storitev omogoča iskalcem zaposlitve udeležbo na delavnicah in tečajih, na poklicnem usposabljanju, iskanje zaposlitve, razgovore s potencialnimi delodajalci ter začetek zaposlitve.

7. (54) Pot do dela (Flamska regija)

Pot do dela ima preventivni značaj, namen aktivnosti je preprečiti brezposelnim prehod v dolgotrajno brezposelnost. Storitev omogoča brezposelnim izboljšati možnosti za zaposlitev in je namenjena osebam, ki so še brezposelne 3-4 mesece po registraciji. Udeleženci so razdeljeni v dve skupini: v prvi so tisti, ki relativno lahko najdejo zaposlitev in v drugi tisti, ki potrebujejo bolj intenzivno usmerjanje. Prvi skupini je namenjena spletna stran za iskanje dela. Osnovni program ima 2 modula: analiza vzrokov za brezposelnost in diagnoza problema ter usmerjanje svetovalcev zaposlitve. Po potrebi lahko sledi eden ali več modulov usposabljanja – usposabljanje za iskanje dela ter poklicno usposabljanje in projekti pridobivanja delovnih izkušenj (ukrepi politike trga dela izobraževanja, Kat.2).

33

8. (58) Storitev varstva otrok iskalcev zaposlitve (Valonska regija)

Varstvo je organizirano za otroke iskalcev zaposlitve (0 do 12 let), in sicer do 6 mesecev, udeležencem izobraževanja pa za čas trajanja ukrepa. Upravičeni so brezposelni, drugi iskalci zaposlitve, udeleženci seminarjev in delavnic za iskanje zaposlitve, drugih storitev aktivacije ter udeleženci ukrepov izobraževanja.

9. (60) Program pomoči ob prestrukturiranju - enote za prekvalifikacijo (Valonska regija)

Aktivnost je namenjena prekvalifikaciji presežnih delavcev, izvajajo jo poklicni svetovalci. Za upravljanje enot za prekvalifikacijo, ki delujejo na regionalni ravni, skrbijo Ministrstvo za delo, Zavod za zaposlovanje in sindikati. Naloge enot za prekvalifikacijo so številne: ukrepati ob kolektivnem odpuščanju, prispevati k poklicni integraciji, pomagati delavcem pri mobilnosti, upoštevati potrebe po usposabljanju in rehabilitaciji, spremljati individualne aktivnosti pri usposabljanju, pomagati pri integraciji v novi službi, povezati individualnega delavca in lokalno skupnost, programi prekvalifikacij skladno s kolektivno pogodbo. Ciljne skupine so delavci, ki bodo kolektivno odpuščeni zaradi prestrukturiranja, prekinitev poslovanja ali stečaja. Prostori platforme so opremljeni z računalniki, telefoni, časniki.

10. (65) Sklad za prezaposlovanje (Flamska regija)

Aktivnost je namenjena presežnim delavcem v podjetjih, ki so najavili stečaj ali likvidacijo. Sklad krije stroške: za usmerjanje je v skladu namenjeno 2.000 Evrov na delavca in 500 Evrov za usposabljanje.

11. (68) Poklicna integracija (Bruseljska osrednja regija)

Aktivnost poklicnega usmerjanja je namenjena težje zaposljivim brezposelnim, ki so dalj časa izven trga dela, nekvalificiranim, invalidom, mladim migrantom, bivšim zapornikom. Pot do integracije na trg dela ima 4 komponente: ocena stanja, predhodno usposabljanje, poklicno usposabljanje, zaposlitev. Aktivnost sofinancira Evropski socialni sklad.

12. (77) Poklicno usmerjanje (Valonska regija)

Aktivnost je namenjena vsem brezposelnim do 50 let, in sicer četrti mesec od nastanka brezposelnosti za mladino do 25 let ter sedmi mesec za starejše. Shema poklicnega usmerjanja

ima naslednje cilje: informiranje iskalcev zaposlitve, identificiranje in analiziranje potreb, informiranje o razpoložljivih storitvah, svetovanje o programih vključevanja, spodbujanje udeležbe, ocena potrebne aktivnosti, usmerjanje k institucijam, aktiviranje socialno ekonomske mreže, promocija kvalifikacij, predstavitev ponudbe dela. Udeleženci imajo individualne razgovore s svetovalci, kjer je na osnovi analize pripravljen program ter pogodba o poklicnem usmerjanju. Sledijo skupinska srečanja, kjer so udeleženci seznanjeni s programom in storitvami njihovega poklicnega usmerjanja.

13. (78) Projekt poklicno usmerjanje (Bruseljska osrednja regija)

Aktivnost je individualizirana storitev in je namenjena vsem brezposelnim, in sicer tretji mesec od začetka brezposelnosti. Udeleženec sprejme obveznost, da se bo na osnovi projekta poklicno usposabljal, institucija za zaposlovanje pa se obveže, da bo sodelovala. Elementi aktivnosti so: pomoč svetovalcev v okviru mreže za aktivno iskanje zaposlitve, aktivno sodelovanje pri usposabljanju, izvajanje programa poklicnega usmerjanja, modul za določanje poklicnega cilja.

6. 3. FINSKA

Storitev informiranja (1.1.1)

1. (21) Storitev informiranja o poklicih in usposabljanju

Osnovna storitev svetovalcev za informiranje brezposelnih in iskalcev zaposlitve je informacija o možnostih izobraževanja in usposabljanja ter priložnostih na trgu dela. Svetovalci za informiranje so v vseh lokalnih uradih za delo in nudijo: osebno vodenje, informacije o možnostih izobraževanja in usposabljanja, računalniški informacijski sistem, video programe. Klienti prejmejo informacije o možnostih izobraževanja, programih, vstopnih pogojih, predmetnikih, usposabljanju za delo, izobraževanju v tujini. Poleg tega nudijo informacije o poklicih, delovnih pogojih, plačah in možnostih za zaposlitev.

2. (46) Registracija iskalcev dela

Evidenca iskalcev dela vsebuje vse pomembne podatke: izobrazba, prejšnje zaposlitve, vozniško dovoljenje, delovna sposobnost, potrebe po usposabljanju in izobraževanju, želje iskalcev. Iskalci dela se morajo udeležiti osebnega razgovora, kjer jim svetovalci posredujejo informacije o možnosti zaposlitve ter potrebne individualne aktivnosti ter možnosti v okviru urada za delo. Osnova: Zakon o javni instituciji zaposlovanja.

3. (56) Posredovanje zaposlitve

Posredovanje zaposlitev je osnovna storitev institucij za zaposlovanje za boljše delovanje trga dela, spremljanje in aktivno iskanje zaposlitve. Storitev zaposlovanja nudijo lokalni uradi za delo iskalcem dela in vključuje: predstavitev prostih delovnih mest, predstavitev delodajalcem in predstavitev vseh aktivnih ukrepov politike trga dela. Uradi za delo spremljajo gibanja na trgu dela in potrebe delodajalcev. Spremljajo popolnitve prostih delovnih mest in spodbujajo izbiro učinkovite in primerne delovne lokacije. Delodajalci imajo možnost pridobiti najboljše možne zaposlene, iskalci dela pa najboljše možne zaposlitve. Posredujejo informacije o možnostih za delo tujcev in za delo Fincev v tujini.

Individualne storitve (1.1.2.)

4. (20) Poklicno usmerjanje

Osnovni namen storitve je pravilna izbira poklica, razvoj kariere in dostop do dela. Poklicno svetovanje vključuje individualne razgovore, testiranje, tečaj, usposabljanje na delu. Individualni razgovor nudi iskalcem informacije o njegovih sposobnostih, možnostih izobraževanja in priložnostih na trgu dela. V svetovanje je vključen tudi psiholog, ki oceni možnosti posameznika glede na zahteve predlaganih ali izbranih poklicev.

5. (20) Poklicna rehabilitacija

Osnovni namen je obdržati in izboljšati delovne sposobnosti brezposelnih invalidov. Vse institucije storitev zaposlovanja morajo biti dostopne invalidom. Invalidom so namenjene posebne storitve svetovanja in poklicnega usmerjanja na vseh lokalnih uradih za delo, in sicer: zdravstveni pregledi, ocena rehabilitacije, delovni in poklicni preizkus, delovno testiranje, trener za delovno življenje v okviru ‘delovne klinike’, prilagoditev delovnih mest, in svetovanje o možnostih za izobraževanje in zaposlitev. V času poklicne rehabilitacije so udeleženci upravičeni do posebne finančne pomoči v okviru pomoči politike trga dela.

6. (47) Intervjuji in individualni akcijski programi

Svetovalec urada za delo pokliče brezposelne iskalce dela mesec po registraciji na prvi intervju, kjer opredelita cilj iskanja dela, opis želene zaposlitve v bazo podatkov, možnosti zaposlitve ali izobraževanja, potrebne storitve svetovanja, postopek iskanja dela. Akcijski program iskanja dela vsebuje: opis prejšnjih zaposlitev in izobraževanja, oceno ukrepov politike trga dela, plan aktivnosti, informacija o poklicnem usmerjanju ali rehabilitaciji. Brezposelni iskalci dela morajo slediti aktivnostim v programu in poročati na sestankih s svetovalcem. Akcijski program je predpogoj za upravičenost do pomoči in za vključitev v ukrepe politike trga dela. Presežni delavci in iskalci dela s pogodbo za določen čas (najmanj 3 leta zaposlitve) pa pripravijo program zaposlovanja skupno z delodajalcem.

7. (47) Integracija imigrantov

Brezposelni imigranti imajo možnost zaposlitve na osnovi programa integracije, ki ga pripravijo skupno s svetovalcem na lokalnem uradu za delo in v sodelovanju z občino. Program vključuje učenje finskega ali švedskega jezika, udeležbo v politiki trga dela, motivacijske delavnice, poklicno usmerjanje ali rehabilitacija, pripravnštvo ali druge ukrepe za pomoč pri zaposlitvi. Integracijski program lahko traja do 3 leta od registracije stalnega prebivališča na Finskem, udeleženec prejema tudi finančno pomoč.

8. (47) Klubi dela

Namen klubov dela je promocija in spodbujanje iskanja dela. Usposabljanje za klub dela izvaja urad za delo ali zunanje institucije svetovanja pri zaposlovanju. V klubih dela se brezposelni iskalci dela intenzivno usposabljajo za iskanje dela, tečaji so kratki in intenzivni (en teden). Poleg intenzivnega svetovanja imajo dostop do več pripomočkov (obrazci, računalniki, časopisi, telefoni in telefaksi). Na tečaju udeležence učijo najboljših načinov prijave za različna dela in jih spodbujajo, da aktivno iščejo primerno zaposlitev.

6. 4. FRANCIJA

Storitve informiranja (1.1.1)

1. (42) Storitve nacionalne agencije za zaposlovanje (ANPE l'agence nationale pour l'emploi)

Osnovna storitev francoske nacionalne agencije za zaposlovanje je pomoč brezposelnim in iskalcem zaposlitve pri iskanju zaposlitve, priprava načrta zaposlitve in uspešna zaposlitev. Posreduje med ponudniki prostih delovnih mest in iskalci zaposlitve. Brezposelni imajo vsak mesec razgovor s svetovalcem.

2. (43) Storitve agencije za zaposlovanje menedžerjev (APEC)

36

Storitve agencije so namenjene zaposlitvi ali mobilnosti visoko izobraženih iskalcev zaposlitve in menedžerjev. Osnovna storitev je svetovanje, pomoč pri zaposlitvi, poklicno usmerjanje, spremljanje in posredovanje zaposlitve. Agencija sodeluje z visokošolskimi institucijami in nacionalno agencijo za zaposlovanje. Ciljne skupine so menedžerji, ki iščejo delo, brezposelni menedžerji, univerzitetni diplomanti za mlade menedžerje.

3. (44) Lokalni centri – informacijske in svetovalne storitve (ML-PAIO)

Informacijske in svetovalne storitve lokalnih centrov so namenjene poklicni in socialni integraciji mladih brezposelnih in iskalcev zaposlitve. Mlade usmerja jo v pripravništvo ali tečaje usposabljanja, v redno ali subvencionirano zaposlitev in nudijo osebne storitve (stanovanje, zdravje). Lokalni centri so po obliku združenja javne administracije, ekonomskih partnerjev in ustreznih institucij.

4. (74) Smer zaposlitev – agencija za poklicno usmerjanje invalidov (AGEFIPH)

Smer zaposlitev je mreža lokalnih institucij, ki vodijo in svetujejo invalidom pri poklicni orientaciji. Invalidi pripravijo s svetovalci individualni akcijski program za nov začetek. Individualne storitve (1.1.2.)

5. (45) Enote za prekvalifikacije

Enote za prekvalifikacije imajo namen spodbujati podjetja za prekvalifikacijo presežnih in nedavno odpuščenih delavcev. Svetovalci enote izvajajo sprejem, ocenjevanje, poklicno usmerjanje in svetovanje presežnim delavcem. Država na osnovi pogodbe s podjetjem (v ekonomskih težavah, pred stečajem ali v likvidaciji) sofinancira 50% stroškov, in sicer največ do 2.000 Evrov na zaposlenega. Program prekvalifikacije traja 4-12 mesecev.

6. (53) Individualizirane storitve nacionalne agencije za zaposlovanje (ANPE)

Individualizirana storitev vključuje sledeče: individualizirana pomoč (<3 mesece), skupinski sestanki iskalcev zaposlitve (80 ur v 3-6 tednih), klub iskalcev zaposlitve (6 mesecev), tečaj intenzivnega vodenja (50-200 ur), od diplome do zaposlitve (teoretični del 7-10 dni, 3-6 tednov prakse v podjetju), ocena strokovnega znanja. Individualizirana ‘pot vrnitve v zaposlitev’ (po letu 2006) vključuje več razgovorov in storitev. Organizirana je v 3 stopnjah: 1. pospešitev iskanja zaposlitve (<3 mesece), 2. aktivno iskanje zaposlitve

in individualizirani mesečni intervju (po 4. mesecu), 3. vodeno iskanje zaposlitve (3-12 mesecev) z namenom preprečitve prehoda v dolgotrajno brezposelnost.

7. (54) Delavnice za iskanje zaposlitve (ANPE)

Delavnice za iskanje zaposlitve sodijo v okvir individualiziranih storitev (5.) za registrirane brezposelne z namenom: začeti in obdržati aktivno iskanje zaposlitve, sestaviti in razvijati karierni načrt, izvajati aktivnosti po predlaganih metodah.

8. (55) Storitev ocenjevanja (ANPE)

Namen storitve je ocena strokovnega znanja in sposobnosti brezposelnih in iskalcev zaposlitve za vrnitev v zaposlitev. Storitev nudi več aktivnosti: 1. individualno vrednotenje strokovnega znanja in sposobnosti (1 dan), 2. pripravo osebe za določeno prosto delovno mesto, oceno kompetenc, karierni načrt, ter oceno delovnega okolja (1-10 dni).

37

9. (56) Storitev pomoči (ANPE)

Storitev pomoči je del individualiziranih storitev za registrirane brezposelne in iskalce zaposlitve, in sicer: seminar o odpiranju podjetij (2 dni), oceno strokovnega znanja (16-30 ur), seminar za vodenje kariere (12-16 dni), seminar o tehnikah iskanja zaposlitve (2 dni), identifikacija individualnega potenciala (1-2 dni), marketing pristop k iskanju dela (5-8 dni v obdobju 5 tednov).

10. (57) Storitev usmerjanja in ocenjevanja (AFPA)

Namen storitve, ki jo izvaja nacionalna institucija za izobraževanje odraslih, je usmeriti iskalce zaposlitve v ustrezno usposabljanje in jim nuditi pomoč pri prehodu v zaposlitev. Nudijo naslednje tečaje: ocena potreb po izobraževanju, pomoč pri izvedbi načrta izobraževanja, pomoč pri izvedbi izobraževanja – prilagoditev tečaja potrebam, pomoč pri zaposlitvi (6 mesecev po izobraževanju). Storitev je del individualiziranega programa.

11. (79) Storitev individualnega vodenja mladih (CIVIS)

Storitev individualiziranega vodenja manj izobraženih mladih v zaposlitev je namenjena njihovi poklicni in socialni integraciji. Projekt ‘pot do dela’ vključuje: delo v podjetju z usposabljanjem, poklicno usposabljanje, poklicno svetovanje. Program traja eno leto z možnostjo podaljšanja za eno leto, udeleženci lahko dobijo tudi finančno pomoč.

12. (86) Individualizirane storitve zasebnih agencij za zaposlovanje

Storitev individualiziranega vodenja brezposelnih v zaposlitev izvajajo po pogodbi zasebne agencije za zaposlovanje. Namenjena je brezposelnim v težavah z namenom preprečiti dolgotrajno brezposelnost. Pilotski program intenzivnega individualiziranega vodenja v zaposlitev traja 9 mesecev, razgovor s svetovalcem je vsak teden, in se izvaja v 7 izbranih področjih. Udeleženci prejmejo ponudbe za delo, skladne s poklicno oceno.

13. (93) Proces pospešitve iskanja dela (PPAE 1)*

Namen je hitro najti delo brezposelnim in drugim iskalcem zaposlitve, ki so neposredno zaposljivi. Storitev je del individualnega akcijskega plana, vključuje ciljno iskanje dela, pomoč pri iskanju dela in ponudbe zaposlitev. Aktivnost traja tri mesece, udeleženci so v stiku z uradom za delo ali zunanjimi svetovalci vsakih 10 dni. Udeležiti se morajo najmanj ene skupinske delavnice.

14. (94) Proces aktivnega iskanja dela (PPAE 2)*

Storitev ni opisana.

38

15. (95) Proces spremljanja iskanja dela (PPAE 3)*

Storitev je del individualnega akcijskega plana, namenjena je manj zaposljivim brezposelnim in iskalcem dela, da bi zmanjšali vrzeli med planom in potrebami trga dela. Na prvem razgovoru se opredeli dolgotrajno pomoč pri iskanju dela in pripravi projekt identifikacije nove poklicne želje. Proces traja od 3 do 12 mesecev, usmerjen je v storitve usmerjanja, aktivnosti drugih institucij, ukrepov za spodbudo zaposlitve.

16. (96) Proces ustvarjanja novih podjetij (PPAE CE)*

Storitev je namenjena zaposlitvi z oblikovanjem novih podjetij in je del individualnega akcijskega plana. Proces traja 13 mesecev, temelji na aktivnostih za ustanovitev podjetja in vključuje usmeritev na ustrezne institucije, udeležbo na podjetniški delavnici, pomoč lokalnih institucij (gospodarska zbornica, podjetniški center). Svetovalec sledi napredku, organizira razgovor 6./ 9. mesec, izdela evalvacijo, spremi zaposlitev.

* Aktivnosti 93-96 so nove, uvedene maja 2006, in so tipične aktivnosti naprednih storitev – storitev aktivacije.

6. 5. IRSKA

Storitve informiranja (1.1.1)

1. (36) Storitve lokalnih uradov za delo

Lokalni uradi za delo izvajajo dvojne storitve: posredovanje, usmerjanje in zaposlovanje brezposelnih, ter informiranje delodajalcev in posredovanje pri zaposlitvi. Koordinirajo delo drugih institucij na lokalni ravni, da bi bili programi bolje prilagojeni brezposelnim. Brezposelnim svetujejo pri zaposlitvi, posredujejo informacije o izobraževanju ter vodijo lokalne klube dela (Job clubs).

2. (9) Storitve spodbujanja zaposlovanja

Program spodbujanja zaposlovanja je namenjen dolgotrajno brezposelnim, invalidom, marginaliziranim osebam in njihovim družinam. Program izvajajo svetovalci na terenu, in sicer: pomoč pri iskanju dela, informiranje o izobraževanju in ukrepih politike trga dela. Na lokalni ravni organizirajo skupine prostovoljcev, lokalna podjetja in lokalne razvojne projekte za spodbujanje zaposlovanja in usposabljanja. Predlagajo nove iniciative in ukrepe politike trga dela. Predlagajo nove spodbude in sheme za zaposlovanje, samozaposlitev ali

izobraževanje brezposelnih. Organizirajo lokalno razvojne projekte za pomoč brezposelnim v povezavi z regionalnimi razvojnimi institucijami.

3. (22) Storitve svetovanja in usmerjanja

Program posredovanja dela je namenjen iskalcem zaposlitve in je osrednja naloga irske javne institucije zaposlovanja. Registrirani brezposelnici in iskalci zaposlitve imajo razgovor pri svetovalcu, kjer dobijo tudi informacijo o razpoložljivih priložnostih za delo. V primerih, ko primerno delo ni na razpolago, se svetovalci prizadevajo za vključevanje iskalcev dela v izobraževanje ali v druge ukrepe politike trga dela, glede na potrebe in sposobnosti. Poleg tega imajo možnost posvetovanja s svetovalcem za poklicno usmerjanje.

39

Individualne storitve (1.1.2.)

4. (15) Klubi dela

Namen klubov dela je zbrati skupino brezposelnih in iskalcev zaposlitve, ki aktivno iščejo delo, so sposobni za takojšnjo zaposlitev, so pripravljeni delati, in jim pomagati pri iskanju zaposlitve. Delavnice trajajo 3-5 tednov, storitve so na voljo udeležencem, dokler ne najdejo dela. Klube dela vodijo visoko usposobljeni in pozitivno usmerjeni strokovnjaki.

5. (55) Proces strokovne pomoči

Pilotski program strokovne pomoči je namenjen v pomoč svetovalcem za zaposlovanje v primerih težje zaposljivih brezposelnih in iskalcev dela, ki so delovno depriviligirani in marginalizirani - oddaljeni od trga dela (zasvojenci, bivši zaporniki, psihološke težave). Strokovno pomoč organizirajo zunanje institucije v okviru dolgoročne zaposlitvene sheme. Stroški strokovne pomoči so v višini do 2.500 Evrov na posameznika.

6. NEMČIJA

Storitve informiranja (1.1.1)

1. (66) Intenzivno poklicno usmerjanje

Osnovna storitev informiranja mladih je poklicno usmerjanje in priprave na izbiro poklica. Storitev vključuje: poklicno, poslovno svetovanje ter testiranje; usmerjanje in opazovanje pri praktičnih vajah, teoretično usposabljanje in opazovanje vedenja v družbi, individualno testiranje za oceno osebnih, tehničnih, metodoloških in socialnih sposobnosti mladine. Aktivnost je namenjena v pomoč mladim pri izbiri poklica in traja praviloma do 4 tedne. Individualne storitve (1.1.2.)

2. (43) Vavčer za posredovanje zaposlitve

Vavčer prejmejo brezposelni, ki so registrirani vsaj tri mesece, da bi preprečili prehod v dolgotrajno brezposelnost. Imetniki vavčerja izberejo agencijo za zaposlovanje, s katero skleneta pogodbo, in jim posreduje vavčer za storitev posredovanja zaposlitve. Vavčer je v višini 1.500 Evrov (3-6 mesecev brezposelnosti), 2.000 Evrov (6-9 mesecev) ali 2.500 Evrov (več kot 9 mesecev) in velja 3 mesece. Agencija za zaposlovanje prejme 50% vrednosti vavčerja ob zaposlitvi brezposelnih, ostalih 50% pa pri uspešni zaposlitvi – če je

udeleženec po šestih mesecih še zaposlen. Agencije za zaposlovanje prejmejo enake zneske, če posredujejo zaposlitev drugim iskalcem zaposlitve ali če nimajo vavčerja.

3. (47) Storitev posredovanja zaposlitve tretjih oseb

Za pomoč pri integraciji na trg dela in za preprečevanje dolgotrajne brezposelnosti se lahko brezposelni in mladi iskalci zaposlitve (po 6 mesecih brezposelnosti) vključijo v storitev posredovanja – program usposabljanja ali pripravnštvo. Tretje osebe so lahko institucije za zaposlovanje ali delodajalci, ki so vključeni v ukrep krajšega delovnika.

40

4. (64) Poklicna biografija - Individualna ocena

Svetovalec javne institucije za zaposlovanje pripravi skupaj z iskalcem zaposlitve ali usposabljanja podroben opis – poklicno biografijo že pri vpisu v register brezposelnih. Poklicna biografija je kvalificirana ocena zaposljivosti in strategija zaposlovanja, ocena poklicne kvalifikacije, identifikacija vrzeli, ocena delovnih izkušenj in fleksibilnosti. Pomembni podatki so starost, individualne sposobnosti, zdravstveno stanje, sposobnost in pripravljenost za usposabljanje, družinsko stanje in geografska mobilnost.

5. (65) Posebna storitev integracije

Storitev je namenjena integraciji invalidov na trg dela. Specializirano storitev integracije izvajajo v sodelovanju zunanje institucije, institucije za rehabilitacijo in javna institucija za zaposlovanje. Cilj je promocija vključevanja invalidov in težjih invalidov v delovno življenje. Njihova naloga je identifikacija primerne zaposlitve, individualno svetovanje, priprava na zaposlitev, posredovanje primernega dela, spremljanje na delovnem mestu, nudjenje psihosocialne pomoči. Posebno pozornost nudijo duševnim bolnikom. Delodajalce informirajo in jim svetujejo o pomoči integracijskih pisarn in možnosti za pridobitev subvencije za zaposlitev invalidov.

6. (67) Pogodba o vključitvi na trg dela

Pogodba o vključitvi na trg dela opredeljuje pravice in dolžnosti iskalca zaposlitve in svetovalca in je osnova za storitev integracije. Upravičenci so brezposelni, presežni delavci in osebe, ki iščejo usposabljanje. Osrednji del pogodbe je ocena možnosti zaposlitve glede na poklicno kvalifikacijo ter ocena primernih korakov do integracije na trg dela. Pogodba opredeljuje tudi potrebne aktivnosti brezposelne osebe.

7. (69) Socialno pedagoške storitve za pripravo na usposabljanje

Storitev vključuje promocijo sposobnosti in kvalifikacij mladih za program vajeništva ali pripravnštva. Delodajalcem nudijo potrebne socialno pedagoške storitve v času priprav na vajeništvo/pripravnštvo.

6. 7. NIZOZEMSKA

Storitve informiranja (1.1.1)

1. (39) Storitev centrov za delo in dohodek

Bivše javne institucije za zaposlovanje so leta 2002 reorganizirali in nadomestili s centri za delo in dohodek (CWI). Delujejo po principu ‘vse na enem mestu’ (one-stop-shop) za delo in dohodek ter vključujejo aktivnosti za integracijo v zaposlitev ter zagotovitev dohodka - pomoči. Storitve so različne glede na razporeditev iskalcev dela v 4 kategorije, in sicer: 1) kategorija – posredovanje dela in druge osnovne storitve za iskalce najblžje trga dela; 2-4) kategorija označuje oddaljenost iskalcev od trga dela in pri kategoriji pomeni, da potrebuje najmanj dve leti. Institucija za zaposlovanje je odgovorna za integracijo na trg dela tistih iskalcev dela, ki prejemajo pomoč politike trga dela ali pomoč za invalide. Za iskalce dela, ki so najbolj oddaljeni od trga dela pa so odgovorne občine.

Individualne storitve (1.1.2.)

2. (54) Aktivnosti politike trga dela za etnične manjšine

Aktivnost je namenjena večji zaposlenosti etničnih manjših in ima več ukrepov. Sporazum z manjšimi podjetji za zaposlovanje manjšin, panožno orientirani projekti, projekt reintegracije težje zaposljivih pripadnikov manjšin (še posebej mladih). Za zaposlovanje mladih je bil pripravljen poseben akcijski program.

3. (53, 64) Aktivnosti politike trga dela na lokalni ravni

Aktivnost je v pripravi.

6. 8. ŠVEDSKA

Storitve informiranja (1.1.1)

1. (19) Storitve posredovanja dela

Osnovna storitev informiranja za registrirane brezposelne in delodajalce je posredovanje dela. Iskalce dela informirajo o prostih delih, delodajalce pa o primernih kandidatih.

Individualne storitve (1.1.2.)

2. (20) Storitve individualnega usmerjanja

Namen storitve je povečati zaposljivost iskalcev dela in njihovo integracijo na trg dela s poklicnim usmerjanjem. Rezultat dela s svetovalci je individualni akcijski program, t.j. sporazum o potrebnih aktivnostih, sklenjen med iskalcem dela in institucijo trga dela. Svetovalec oceni potrebno poklicno usmerjanje, možnosti za zaposlitev ali izobraževanje ter motiviranost iskalca dela.

3 (42) Shema zavarovanje za aktivnost

Storitev je namenjena zelo dolgotrajno brezposelnim (več kot 24 mesecov). Namen je prekiniti začaran krog iskalcev dela med pomočmi in ukrepi politike trga dela, okrepiti sposobnosti iskalca za zaposlitev ter vključevanje v celodnevne aktivnosti. Svetovalec pripravi v sodelovanju z iskalcem individualni program aktivnosti. V programu sodelujejo

poleg vladnih institucij za zaposlovanje, tudi občine, podjetja in drugi partnerji na trgu dela.

6. 9. VELIKA BRITANIJA

Storitve informiranja (1.1.1)

1. (9) Centri za delo (Jobcentre plus)

Osnovna aktivnost centrov za delo so storitve posredovanja dela in svetovanje za iskalce dela in za delodajalce ter spremljanje aktivnosti pri iskanju dela brezposelnih. Storitve svetovanja za zaposlitev in izobraževanje nudi iskalcem dela ter finančno pomoč. Iskalcem dela imajo možnost pogovora s svetovalcem in dostop do spletnih strani borze dela, informacijami o izobraževanju, poklicni orientaciji in razvoju kariere, usposabljanju.

42

2. (40) Storitev povezovanja

Storitev omogoča individualizirano usmerjanje zelo mladih, v starostni skupini do 19 let, namenjena je predvsem šolskim osipnikom. Osebni svetovalci delajo z mladimi, jim posredujejo informacije, svetovanje in praktično pomoč pri učenju, šoli, delu ali doma. Storitev se izvaja na lokalni ravni, izvajajo jo lokalna partnerstva za povezovanje.

Individualne storitve (1.1.2.)

3. (10) Novi sporazum za partnerje brezposelnih (NDPU)

Storitev je namenjena partnerjem brezposelnih, ki so brez dela in neaktivni. Udeleženci so povabljeni na razgovor z osebnim svetovalcem, z namenom pojasnitvi oblike pomoči in možnosti za pridobitev. Na osnovi uspešnega razgovora so povabljeni v program novi sporazum za partnerje, kjer imajo različne možnosti, vključno z osebnim svetovanjem.

4. (11) Novi sporazum za samske starše (NDLP)

Storitev je namenjena brezposelnim samskim staršem otrok z namenom prehoda od pomoči do dela s pomočjo programa iskanja dela, usposabljanja in varstva otrok. Storitev zajema razgovore z osebnimi svetovalci, spodbujanje in pomoč pri iskanju dela, opredelitev poklicnih sposobnosti. Udeleženci se lahko vključijo tudi v druge aktivnosti.

5. (12) Novi sporazum za invalide (NDDP)

Storitev je namenjena invalidom in bolnikom, ki prejemajo pomoč. Storitev izvaja mreža posrednikov zaposlitve, ki pomagajo udeležencem najti in obdržati plačano zaposlitev. Delajo z delodajalci in spremljajo prosta delovna mesta s poklici, ki jih imajo njihovi klienti. Posredniki prejmejo plačilo, ko se uporabnik pri njih registrira in ko se zaposli.

6. (35) Območja zaposlovanja

Območja zaposlovanja so organizirana v regijah z visoko dolgotrajno brezposelnostjo, upravičenci so dolgotrajni brezposelni odrasli. Aktivnost ima tri stopnje: 1) delo z osebnim svetovalcem – 4 tedne; 2) stopnja priložnosti: izvajanje aktivnosti na osnovi programa aktivnosti – pomoč pri iskanju dela - 26 tednov; 3) prostovoljno delo – 22 tednov.

7. (37) Novi sporazum 50+

Storitev je namenjena integraciji starejših brezposelnih ali neaktivnih (več kot 6 mesecev) na trg dela. Paket storitev vključuje: osebno svetovanje, pomoč pri iskanju dela, delovno usposabljanje in pomoč.

8. (38) Aktivacijske skupine za delo

Skupine so organizirane na lokalni ravni na območjih z nizko zaposlenostjo in visoko brezposelnostjo, namenjene so brezposelnim in predvsem deprivilegiranim osebam. Sodelujejo z občinami, z delodajalcji, opredeljujejo deprivilegirana območja in skupine, sodelujejo s podjetji in prostovoljci, rešujejo problem vrzeli v zaposlenosti manjšin. Skupine omogočajo iskalcem dela različne oblike pomoči pri zaposlovanju.

9. (43) Centri za delo – drugi programi

Storitev svetovanja in druge oblike pomoči je namenjena deprivilegiranim skupinam. Vključuje številne manjše programe za individualizirano pomoč, in sicer: priprava na delo, ambicije, sklad za svetovanje, program za etnične manjštine, posredovanje dela, idr.

10. (44) Program korak do dela

Program je namenjen invalidom, ki imajo težave pri zaposlitvi, in lahko učinkovito delajo. Upravičeni so tudi zaposleni invalidi, ki so postali presežni delavci zaradi invalidnosti ali zdravstvenih težav. Centri za delo sodelujejo z zunanjimi svetovalci za zaposlovanje invalidov. Program ima dve stopnji, na prvi stopnji pripravijo udeležence in svetovalci program razvoja, ki je plan poti do dela, na drugi stopnji svetovalci sodelujejo z udeleženci in delodajalcji, če delajo vsaj 16 ur na teden. Pomoč je oblikovana glede na individualne potrebe.

10. (48) Program pot do dela

Program je namenjen invalidom, najprej je razgovor o zaposlitvi z osebnim svetovalcem, sledi še 5 mesečnih razgovorov. Svetovalec pomaga udeležencu, da oblikuje delovne cilje in ovire, ter pomaga premagati te ovire. Z udeležencem oblikujeta akcijski program.

11. (51) Program vključitve na delo

Program je namenjen zaposlovanju mladih, omogoča zaposlitev z usposabljanjem, pripravnštvo in vajeništvo ter nadaljnje izobraževanje. Storitev vključuje svetovanje, ocenjevanje in pomoč, oblikovanje kariernega načrta z opredelitvijo poklicne sposobnosti, specializirano usposabljanje na delu, priprava na prehod v izobraževanje in delo.

	Domaće končano trošenje za blago in tržne storitve						Širša država			Skupno		
	Prebivalstvo			Investicije v osn. sredstva			letri porast	mesečna rast	letri porast	mesečna rast	letri porast	mesečna rast
Leto	mio. €	letri porast	mesečna rast	mio. €	letri porast	mio. €						
2002	12266	9.5	0.69	5318	6.3	0.33	1742	8.3	-0.12	19328	8.5	0.51
2003	13358	8.9	0.68	5954	12.0	0.98	1883	8.1	0.45	21196	9.7	0.74
2004	14196	6.3	0.56	6783	13.9	1.11	1793	-4.8	0.12	22774	7.4	0.68
2005	14967	5.4	0.41	7210	6.3	0.60	1910	6.5	0.57	24088	5.8	0.48
2006	15955	6.6	0.45	7959	10.4	1.37	2073	8.5	0.50	25988	7.9	0.74
2007	17205	7.8	0.73	9631	21.0	0.99	2212	6.7	1.16	29048	11.8	0.87
2008	19243	8.8	0.00	10405	9.78	0.87	2526	14.18	1.35	32174	9.50	0.87
2008/4	1663	13.18	1.49	889	20.91	1.86	185	19.16	-2.37	2736	15.98	1.17
5	1712	12.05	1.30	936	11.39	1.22	199	17.66	2.31	2847	12.20	1.34
6	1688	10.85	0.29	915	10.19	-0.98	205	29.76	2.06	2809	11.83	0.14
II	5063	12.01		2740	13.88		589	22.11		8392	13.28	
7	1690	8.01	0.34	923	9.20	-0.18	204	19.86	1.77	2816	9.18	0.35
8	1483	4.19	-0.80	863	4.20	-0.11	186	1.24	-0.10	2531	3.97	-0.43
9	1710	9.76	0.72	1004	13.51	-0.24	196	19.50	2.02	2911	11.64	0.59
III	4883	7.41		2790	9.07		586	13.15		8259	8.36	
10	1712	2.43	-0.08	968	5.64	-0.59	208	10.75	0.44	2888	4.05	-0.13
11	1581	5.82	-0.31	787	-2.81	-3.31	241	13.82	1.00	2609	3.72	-1.09
12	1614	4.22	-1.18	669	-9.96	-6.95	378	17.59	3.80	2661	1.84	-2.38
IV	4907	4.09		2424	-1.82		827	14.71		8158	3.21	
2009/1	1241	2.08	-2.54	569	-22.19	-4.22	172	10.94	-3.90	1983	-5.71	-3.2
2	1449	4.26	0.42	641	-23.62	-4.36	179	6.23	-0.70	2269	-10.00	-1.18
3	1696	2.11	0.05	708	-19.59	-4.65	196	-1.98	-0.11	2599	-5.15	-1.39
I	4386	-0.09		1918	-21.75		547	4.49		6950	-6.97	
4	1560	-6.20	-0.92	642	-27.81	-4.05	213	15.01	-0.50	2414	-11.79	-1.81
5	1571	-8.24	-1.3	694	-25.85	-3.13	202	1.43	-0.42	2467	-13.36	-1.81
6	1613	4.49	-0.57	716	-21.72	-2.04	203	-1.21	0.31	2532	-9.86	-0.98
II	4743	-6.32		2052	-25.11		617	4.77		7412	-11.68	
7	1368	-19.0	-3.85	692	-25.07	-1.31	207	1.43	0.51	2267	-19.52	-2.84

	Izvoz Slovenije*			Izvoz Slovenije izven EU27**			Izvoz EU27**			Izvozne cene Slovenija**			Izvozne cene EU27**		
	Leto	mil. €	letni porast	mesečna rast	mil. €	medetra stopnja	mil. €	medetra stopnja	mil. €	medetra stopnja	indeks	indeks	medetarna stopnja	indeks	medetarna stopnja
2002	10943	5.9	0.76	3439.4	13.2	891899	0.8	102.2	-0.7	100.3	-1.1				
2003	11285	3.1	0.34	3590.5	4.4	869236	-2.5	101.9	-0.3	96.4	-3.9				
2004	12783	13.3	1.45	4276.0	19.1	952925	9.6	102.0	0.1	96.2	-0.2				
2005	14214	11.2	0.83	49274	15.2	1053198	10.5	104.5	2.4	99.6	3.5				
2006	16760	17.9	1.35	58481	18.7	1159833	10.1	106.4	1.8	103.4	3.8				
2007	19387	15.7	0.85	67401	15.3	1237251	6.7	105.7	2.1	104.9	1.5				
2008	19724	1.74	-0.68	7407	9.90	1308960	5.4	109.3	3.4	108.0	2.9				
2008/4	1831	17.98	1.67	700	30.42	115886	17.1	108.6	1.40	106.2	1.24				
5	1683	-0.71	-1.19	605	4.45	107123	4.8	109.6	4.08	106.6	1.14				
6	1728	3.35	-1.49	653	9.72	114036	5.8	108.3	2.36	108.3	2.56				
II	5242	6.57		1958	14.43	337045	9.1	108.8	2.61	107.0	1.65				
7	1776	4.47	0.40	716	19.84	127965	12.2	111.1	4.71	108.8	2.84				
8	1321	-8.20	-0.71	552	2.96	99229	-1.7	110.8	4.14	108.4	3.14				
9	1864	11.48	0.53	710	18.61	114841	11.7	109.6	2.91	109.4	4.09				
III	4961	3.12		1978	14.19	336035	7.5	110.5	3.92	108.9	3.35				
10	1808	0.11	-0.31	683	7.63	119273	2.8	109.1	2.63	108.9	3.62				
11	1498	-13.92	-3.93	565	-7.50	100217	-10.7	110.8	5.22	109.5	3.79				
12	1189	-14.58	-5.01	505	-5.43	99234	0.1	110.4	4.35	108.5	2.84				
IV	4495	-8.97		1753	-1.48	318724	-2.7	110.1	4.06	109.0	3.42				
2009/1	1190	-26.99	-5.65	368	-21.20	75468	-25.1	108.0	0.19	106.8	0.19				
2	1285	-23.56	-3.96	452	-24.49	85505	-21.6	109.9	2.23	108.4	1.03				
3	1394	-18.72	-4.92	520	-20.29	93386	-12.0	107.9	0.37	107.5	0.56				
I	3869	-23.02		1340	-22.00	254359	-19.5	108.6	0.93	107.6	0.59				
4	1292	-29.44	-2.92	499	-28.67	88090	-24.0	106.7	-1.75	106.3	0.09				
5	1320	-21.56	-2.87	462	-23.64	84919	-20.7	108.6	-0.91	106.6	0.00				
6	1405	-18.70	-0.49	484	-25.87	92825	-18.6	108.7	0.37	106.7	-1.48				
II	4017	-23.37		1445	-26.18	2655835	-21.1	108.0	-0.77	106.5	-0.47				
7	1388	-21.87	0.51	517	-27.83	100605	-17.5	106.4	-4.23	107.3	-1.38				
8	1057	-19.98	-0.31												

* podatki SURS, ** podatki Eurostat

	Uvoz Slovenije*			Uvoz Slovenije izven EU27**			Uvoz EU27**			Uvozne cene Slovenija**			Uvozne cene EU27**		
	Leto	mil. €	letni porast	meseca rast	mil. €	meseca stopnja	mil. €	medletna stopnja	mil. €	medletna stopnja	indeks	medletna stopnja	indeks	medletna stopnja	indeks
2002	11548	1.9	0.40	2601.9	1.0	936972	-4.3	97.0	-5.0	96.1	91.6	-4.7	-3.4		
2003	12238	6.0	0.51	2874.5	10.5	935246	-0.2	94.8	-2.3	93.8	93.8	2.5			
2004	14143	15.6	1.60	2562.6	-10.9	1027536	9.9	97.5	2.9	102.3	90.0	9.0			
2005	15482	9.5	1.09	33681	31.4	1179850	14.8	107.2	9.9	111.0	8.0	8.5			
2006	18313	18.3	1.29	42787	27.0	1351896	14.6	115.7	8.0	111.0	8.0				
2007	21236	16.0	0.87	6050.0	41.4	1422211	5.2	120.2	3.9	111.7	0.6				
2008	22648	6.65	-0.05	72400	19.7	1550276	8.12	128.0	6.8	121.8	8.7				
2008/4	1994	18.27	2.05	587	22.49	130768	16.09	124.4	3.93	118.0	7.18				
5	2007	8.37	0.46	614	14.57	127858	8.57	126.0	6.69	120.2	9.47				
6	1962	9.92	-0.99	668	23.12	1332994	13.70	127.8	7.30	124.9	12.02				
II	5963	12.02		1868	19.98	391920	12.74	126.1	5.97	121.0	9.57				
7	2047	13.09	0.92	687	41.04	1441016	17.26	130.3	7.60	128.5	13.12				
8	1638	4.87	-0.08	542	19.03	126414	7.61	130.5	9.66	127.6	13.52				
9	2086	9.62	-0.16	632	8.35	1382251	15.71	131.8	7.59	126.9	11.41				
III	5771	9.40		1861	21.97	408830	13.60	130.9	8.27	127.7	12.68				
10	2104	4.68	-0.20	684	1780	136851	4.20	134.8	10.95	123.6	8.61				
11	1714	-11.33	-5.17	577	7.51	124167	-3.97	133.1	9.64	121.4	4.66				
12	1517	-11.08	-5.66	516	6.43	110220	-5.68	126.0	3.36	115.2	-1.45				
IV	5335	-5.56		1778	10.91	371238	-1.66	131.3	7.98	120.1	3.89				
2009/1	1255	-30.89	-6.63	452	-22.15	103727	-20.94	119.8	-2.60	108.7	-7.72				
2	1336	-27.71	-5.78	469	-14.86	96584	-21.04	119.4	-2.85	110.2	-6.61				
3	1489	-22.25	-6.35	522	-13.36	103003	-17.46	123.4	-1.52	110.1	-7.56				
I	4080	-26.87		1442	-16.78	303314	-19.83	120.9	-2.32	109.7	-7.30				
4	1352	-32.20	-4.36	480	-18.16	96737	-26.02	118.5	-4.74	108.8	-7.80				
5	1342	-33.12	-5.18	429	-30.08	92411	-27.72	116.9	-7.22	109.2	-9.15				
6	1376	-29.89	-3.32	417	-37.55	97458	-26.88	120.2	-5.95	110.7	-11.37				
II	4070	-31.75		1327	-29.00	286605	-26.87	118.5	-5.98	109.6	-9.47				
7	1425	-30.37	-0.66	432	-37.12	99893	-30.68	116.8	-10.36						
8	1221	-25.47	0.99												

Naročila, pričakovanja in poslovni optimizem v EU							
	Poslovna klima EU13		Naročila, predelovalna dejavnost EU27		Naročila, gradbeništvo EU27		Posteljni optimizem EU27
Leto	ocena stanja	mediterna spremembra	ocena stanja	mediterna spremembra	indeks naročil spremembra	ocena stanja	mediterna spremembra
2002	-0.61	-0.34	-25.48	-6.29	-22.71	-7.09	-0.45
2003	-0.51	0.1	-26.41	-0.93	-23.08	-0.37	-3.81
2004	0.25	0.76	-15.48	6.82	-18.85	4.23	5.36
2005	-0.06	-0.31	-18.34	-2.86	-13.7	5.15	2.44
2006	1.05	1.11	-2.7	15.64	-6.64	7.06	12.01
2007	1.29	0.24	2.96	5.66	-8.07	-1.43	14.11
2008	-0.38	-1.67	-15.51	-18.47	-17.24	-9.17	-3.58
2008/II	0.37	-117	-6.33	-11.8	-19.27	-13.23	5.23
7	-0.2	-1.5	-11.4	-15.2	-21.8	-17.9	-8.7
8	-0.3	-1.7	-13.7	-17.8	-24.3	-17.7	-11.5
9	-0.8	-1.9	-21.6	-23.7	-22.7	-18.9	-6.8
III	-0.43	-1.7	-15.57	-18.9	-22.93	-18.17	-9
10	-1.3	-2.2	-29.9	-29.0	-31.7	-23.5	-12.8
11	-1.9	-2.9	-37.2	-38.6	-36.9	-28.1	-19.5
12	-2.9	-3.8	-46.4	-46.3	-42.7	-29.7	-30.1
IV	-2.0	-2.9	-37.8	-38.0	-37.1	-27.0	-20.8
2009/1	-2.8	-3.6	-51.5	-48.8	-43.4	-28.7	-30.6
2	-3.3	-4.0	-58.8	-55.7	-47.6	-30.4	-24.7
3	-3.4	-4.2	-60.8	-59.7	-45.5	-27.1	-21.4
I	-3.2	-3.9	-57.0	-54.7	-45.5	-28.7	-25.6
4	-3.2	-3.6	-57.3	-51.1	-47.3	-28.0	-16.3
5	-3.1	-3.7	-57.5	-51.8	-48.9	-31.2	-11.6
6	-2.9	-3.0	-57.2	-50.1	-45.1	-24.3	-13.1
II	-3.1	-3.4	-57.3	-51.0	-47.1	-27.8	-13.7
7	-2.7	-2.5	-55.2	-43.8	-41.8	-20.0	-15.2
8	-2.2	-1.9	-50.4	-36.7	-42.6	-18.3	-9.2
9	-	-	-49.3	-27.7	-42.4	-19.7	-6.3
III	-	-	-51.6	-36.1	-42.3	-19.3	-10.2

Leto	Industrijska proizvodnja EU27		Predejvalna dejavnost EU27		Gradbena aktivnost EU27		Trgovina na drobno EU27		Anketna stopnja brezposeljenosti		
	indeks	medletna stopnja	indeks	medletna stopnja	indeks	medletna stopnja	indeks	medletna stopnja	EU 27	EU 15	Slovenija
2002	99.76	-0.5	99.54	-0.7	101.29	0.9	91.18	2.6	8.9	7.6	6.3
2003	100.4	0.6	100.09	0.6	102.15	0.9	93.69	2.8	9	8	6.7
2004	102.67	2.3	102.60	2.5	102.68	0.5	96.98	3.5	9.1	8.1	6.3
2005	103.86	1.2	104.00	1.4	103.04	0.4	100.00	3.1	8.7	7.9	6.5
2006	108.00	4.0	108.78	4.6	107.28	4.1	104.06	4.1	8.2	7.7	5.9
2007	111.61	3.3	113.04	3.9	111.27	3.7	107.73	3.5	7.1	7.4	4.9
2008	109.13	-2.2	108.05	-4.4	103.33	-7.1	111.06	3.1	7.0	7.2	4.4
2008/1	113.48	2.6	113.51	2.2	103.53	2.1	103.07	5.1	7.0	7.1	5.1
4	113.29	3.9	111.25	4.3	101.35	-1.2	109.08	3.9	6.8	6.9	4.3
5	111.86	-0.1	109.55	-0.1	106.04	0.2	112.09	6.3	6.7	6.8	4.1
6	114.66	-0.3	114.07	-0.2	111.8	0.9	109.95	3.7	6.8	7.0	4.0
II	113.27	'1	111.62	1.3	106.40	-0.03	110.37	4.6	6.8	6.9	4.1
7	110.02	-0.5	109.2	-0.5	104.22	-1.3	113.34	4.4	6.7	6.9	4.1
8	94.68	-0.7	91.19	-0.9	92.67	-0.4	108.41	3.6	6.8	7.0	4.1
9	113.36	-2.1	113.19	-2.2	106.5	-3.6	110.24	3.4	6.8	7.0	4.0
III	106.02	-1.1	104.53	-1.2	101.13	-1.9	110.66	3.8	6.8	7.0	4.1
10	114.1	-5.0	111.67	-5.0	107.76	-3.7	112.17	1.3	7.1	7.3	4.3
11	104.56	-12.1	105.02	-12.3	104.59	-11.9	111.77	-0.7	7.3	7.5	4.3
12	92.62	-16.3	90.93	-16.7	94.44	-14.5	136.46	-1.9	7.6	8.2	4.3
IV	103.76	-11.0	102.54	-12.4	102.26	-13.3	120.13	-0.5	7.3	7.7	4.3
2009/1	88.92	-18.9	86.12	-20.8	84.92	-12.5	100.97	-2.0	8.3	8.5	5.0
2	87.56	-20.9	86.01	-22.6	85.66	-17.6	94.67	-4.5	8.8	9.0	5.4
3	95.64	-20.4	95.12	-21.2	92.71	-15.4	103.22	-3.6	8.9	9.0	5.6
I	90.7	-20.1	89.08	-21.5	87.76	-15.2	99.62	-3.3	8.7	8.8	5.3
4	88.20	-22.1	88.84	-20.1	95.65	-5.6	106.37	-2.5	8.8	9.0	5.6
5	89.60	-19.9	90.62	-17.3	96.07	-9.4	106.93	-4.6	8.7	8.9	5.6
6	93.44	-18.5	94.94	-16.8	96.17	-14.0	106.38	-3.2	8.7	8.9	5.6
II	90.41	-20.2	91.47	-18.1	95.96	-9.8	106.56	-3.5	8.7	8.9	5.6
7	90.61	-17.6	91.91	-15.8	93.88	-9.9	108.85	-4.0	8.7	8.9	5.7
8									8.9	9.1	5.7

	Gospodarska klima		Naročila, predelovalna dejavnost		Naročila, gradbeništvo		Trgovina na drobno pričakovanja		Poslovni optimizem		
	Leto	ocena stanja	medljena spremembra	ocena stanja	medljena spremembra	indéks naročil	medljena spremembra	ocena stanja	medljena spremembra	ocena stanja	medljena spremembra
2002	0.3	6.4	-20.1	-0.3	-22.9	-12.0	10.9	29.9	-1.4	-3.7	-0.7
2003	2.5	2.2	-24.1	4.0	-	-	-	27.6	-2.3	-4.5	-0.8
2004	5.8	3.3	-12.7	11.4	-3.0	9.0	30.2	2.6	2.0	6.5	
2005	2.6	3.2	-14.8	-2.1	-15.1	-12.1	35.0	4.8	-1.0	-3.0	
2006	10.3	7.7	4.5	19.3	-6.4	8.7	36.1	1.1	9.8	10.8	
2007	13.4	3.1	8.3	3.8	13.0	19.4	40.9	4.8	11.6	1.8	
2008	2.2	-11.2	-19.3	-27.6	-6.5	-19.5	30.5	-10.4	-4.3	-15.9	
2008/II	8.7	-7.3	-6.0	-20.3	-3.3	-16.3	35.1	-5.5	4.8	-10.3	
7	5	-10	-13	-23	11	-8	35.3	-2.7	-3.7	-13.0	
8	7	-9	-16	-24	7	-16	27.6	-13.4	-0.7	-13.7	
9	6	-7	-21	-28	3	-16	39.0	-21	-2.0	-15.0	
III	6.0	-8.7	-16.7	-25.0	7	-13.3	34.0	-12.4	-2.1	-13.9	
10	-3	-13	-31	-38	-2	-18	37.0	-7	-16.7	-24.4	
11	-19	-26	-49	-57	-19	-32	13.1	-29.9	-33.0	-36.7	
12	-26	-34	-63	-66	-36	-53	4.4	40.4	-38.7	-42.7	
IV	-16.0	-24.3	-47.7	-53.7	-19.0	-34.3	15.2	-25.8	-29.5	-34.6	
2009/1	-29	-38	-68	-59	-48	-47	-39.0	-69.0	-36.7	-45.7	
2	-28	-38	-73	-62	-62	-47	-14.3	-55.3	-31.7	-41.7	
3	-31	-42	-75	-75	-69	-53	4.9	-37.1	-30.6	-40.3	
I	-29.3	-39.3	-72.0	-65.3	-59.7	-49.0	-16.1	-53.8	-33.0	-42.6	
4	-31	-43	-74	-69	-67	-61	0.3	-33.6	-28.0	-38.7	
5	-24	-33	-72	-68	-67	-63	-6.1	-44.8	-24.5	-30.8	
6	-22	-27	-68	-59	-66	-66	-21.0	-53.8	-24.5	-22.2	
II	-25.7	-34.4	-71.3	-65.3	-66.7	-63.3	-8.9	-44.1	-25.7	-30.5	
7	-22	-27	-63	-50	-54	-65	-6.5	-41.8	-26.5	-22.8	
8	-18	-25	-58	-42	-63	-70	20.3	-7.3	-16.6	-15.9	
9	-11	-17	-55	-34	-61	-64	13.5	-25.5	-8.5	-6.5	
III	-17.0	-23.0	-58.7	-42.0	-59.3	-66.3	9.1	-24.9	-17.2	-15.1	

Industrijska proizvodnja										Osnovna (el., plin, voda)		
	Skupno			Rudarstvo			Predelovalna industrija					
Leto	indeks	letni porast	mesečna rast	indeks	letni porast	mesečna rast	indeks	letni porast	mesečna rast	indeks	letni porast	mesečna rast
2002	105.4	2.4	0.17	99.2	77	0.79	104.8	2	0.11	115.3	5.4	0.76
2003	106.9	1.4	0.07	104.9	5.8	0.42	106.5	1.6	0.07	111.3	-3.5	-0.38
2004	112.8	5.5	0.50	97.6	-7	-0.82	111.6	4.7	0.49	132.9	19.4	1.32
2005	116.5	3.3	0.24	104.2	6.7	0.86	115.6	3.7	0.24	130.9	-1.5	-0.09
2006	123.7	6.1	0.52	115.0	10.5	0.52	123.2	6.5	0.53	129.6	-0.9	0.06
2007	131.3	6.2	0.56	119.2	3.6	0.69	132.4	7.5	0.65	115.2	-11.1	-0.96
2008	129.1	-1.7	-0.06	117.3	-1.6	-0.32	130.2	-1.7	-0.03	116.2	0.9	0.00
2008/1	129.5	1.4	-	124.8	9.8		130.1	1.6		122.1	-3.4	
4	139.3	8.9	1.42	140.0	4.3	4.64	140.7	9.4	1.26	114.3	5.5	1.59
5	133	-1	-0.39	118.0	-13.0	-2.24	135.2	-0.6	-0.36	104.8	2.3	0.06
6	138.8	2.3	0.25	112.7	-7.1	-1.46	141.3	2.3	0.18	113.1	11.1	1.25
II	137	3.3	-	123.6	-5.2		139.1	3.6		110.7	6.3	
7	132.6	-2.2	-0.71	105.0	13.5	-2.19	134.7	-2.5	-0.54	113.8	-1	0.95
8	108.9	-7.1	-1.19	82.6	-32.2	-6.15	110	-6.1	-1.21	103.9	-6.6	0.22
9	142.4	5.5	0.11	112.0	4.1	-3.1	145.4	6	0.07	110	0.9	0.43
III	128.0	-1.0	-	99.9	-6.9		130.1	-0.6		109.2	-2.2	
10	143.7	-2.8	0.4	128.7	-3.1	-1.78	145.7	-2.9	0.43	116.4	0.0	-0.92
11	122.2	-13.9	-3.38	121.0	-16.9	-4.05	121.9	-14.8	-3.47	122.1	3.7	-1.25
12	100.1	-14.3	-4.23	112.8	15.3	3.10	97.3	-16.7	-4.6	129.4	6.6	-2.98
IV	122.0	-10.0		120.8	-3.6		121.6	-11.0		122.6	3.5	
2009/1	99.5	-20.0	-5.18	102.2	-8.5	1.12	97.0	-21.9	-5.57	124.7	-5.7	-1.61
2	102.2	-21.3	-3.71	117.5	-5.0	3.61	100.4	-23.2	-4.15	115.5	-2.0	-0.07
3	113.6	-15.4	-3.46	124.6	-10.4	1.33	113.0	-16.4	-3.80	112.6	-3.2	-0.78
I	105.1	-18.8	-	114.8	-8.0	-	103.5	-20.4	-	117.6	-3.7	-
4	99.9	-28.3	-3.37	109.0	-22.1	-1.04	98.8	-29.8	-3.71	102.9	-10.0	-0.66
5	104.8	-21.2	-2.90	109.7	-7.0	-2.26	104.5	-22.7	-3.09	98.8	-5.7	-0.52
6	109.6	-21.0	-1.19	108.2	-4.0	-0.62	110.4	-21.9	-1.25	99.8	-11.8	-0.50
II	104.8	-23.5	-	109.0	-11.8	-	104.6	-24.8	-	100.5	-9.2	-
7	106.0	-20.1	-0.74	106.3	1.2	3.02	106.6	-20.9	-0.47	97.8	-14.1	-2.10
8	90.5	-16.9	-0.10	93.4	13.1	-2.40	89.7	-18.5	0.01	95.6	-8.0	-1.48

Leto	tisoč ur	Gradbeništvo			Nočitve domaćih gostova			Nočitve tujih gostova			Skupaj nočitve		
		letni porast	mesečna rast	v 1000	letni porast	mesečna rast	v 1000	letni porast	mesečna rast	v 1000	letni porast	mesečna rast	
2002	30175	-4.5	0.06	3301	-0.5	-0.08	4021	5.5	0.53	7321	2.7	0.24	
2003	29653	-2.1	0.06	3305	0.1	0.09	4177	3.9	0.26	7482	2.2	0.20	
2004	30509	2.9	0.22	3227	-2.4	-0.29	4364	4.5	0.33	7590	1.4	0.06	
2005	33143	8.6	0.92	3171	-1.7	-0.08	4400	0.8	0.07	7572	-0.2	0.00	
2006	35522	7.2	0.79	3231	1.9	0.09	4486	2	0.24	7717	1.9	0.18	
2007	39383	10.9	0.80	3394	4.9	0.46	4867	8.4	0.74	8261	6.9	0.62	
2008	43591	10.7	0.86	3543	4.4	0.39	4809	-1.2	-0.08	8352	1.1	0.01	
2008/1	9071	12.6		708	4.7		765	3.8		1473	4.2		
4	3602	178	1.97	226	8.5	2.35	293	-18.3	-1.97	519	-8.5	-0.29	
5	3794	9.6	0.49	264	10.5	1.90	442	16.3	1.62	706	14	1.78	
6	3835	-0.1	-0.11	332	-2.4	-0.34	460	-2.6	-1.46	792	-2.4	-0.96	
II	11231	8.5		822	4.6		1195	-1.4		2017	10		
7	4181	14.9	1.98	508	1.1	-1.08	762	5.3	0.96	1270	3.6	0.18	
8	3868	6.2	-0.05	533	8.9	0.65	834	-0.2	-0.28	1367	3.2	0.11	
9	4132	19.3	1.23	271	3.9	-1.38	480	-6.8	-1.83	751	-3.2	-1.65	
III	12181	13.4		1312	4.7		2076	0		3388	1.8		
10	3853	10.4	1.54	242	6.1	0.81	319	-7.3	-2.55	561	-1.9	-1.17	
11	3768	2.8	-0.91	211	3.9	-0.01	210	-11.8	-1.20	421	-4.5	-0.58	
12	3487	13.5	0.77	248	11.2	2.79	244	6.6	1.44	492	8.8	2.19	
IV	11108	8.6		701	7.2		773	-4.7		1474	0.6		
2009/1	2658	2.2	-0.65	208	5.1	0.91	282	-2.1	-0.86	490	0.8	-0.12	
2	2979	-0.5	-0.41	283	-2.1	-1.37	166	-14.0	-4.89	449	-6.8	-2.57	
3	3648	5.0	-0.67	234	5.9	-2.14	222	-21.8	-3.12	456	-9.7	-2.50	
I	9285	2.4	-	725	2.4	-	670	-12.4	-	1395	-5.3	-	
4	3609	0.2	0.34	230	1.8	1.19	293	0.0	-2.60	523	0.8	-1.06	
5	3573	-5.8	-2.16	237	-10.2	-1.53	350	-20.8	-1.09	587	-16.9	-1.42	
6	3859	0.6	-1.75	333	0.3	-1.12	426	-7.4	-0.70	759	-4.2	-1.02	
II	11041	-1.7	-	800	-2.7	-	1069	-10.5	-	1869	-7.3	-	
7	3970	-5.0	-0.36	544	7.1	0.39	666	-12.6	0.90	1210	-4.7	0.50	
8	-	-	-	553	3.8	1.79	810	-2.9	2.73	1363	-0.3	2.04	

	Letalski	Promet										Luški
		Cestni			Pomorski							
Leto	PKM mio	letni porast	mesečna rast	tkm	letni porast	mesečna rast	tkm mio	letni porast	mesečna rast	tisoč T	letni porast	mesečna rast
2002	794	0.5	0.04	6607	-6.1	-0.66	28580	-13.3	-1.37	10218	11.7	0.02
2003	836	5.3	0.43	7038	6.5	0.73	29010	0.4	-0.02	10483	174	1.16
2004	895	7	0.78	9007	279	2.13	36934	30.6	2.02	11993	12.8	1.13
2005	1018	13.8	0.89	11033	22.5	1.98	52514	41.7	3.56	12807	4.7	0.02
2006	1019	78	0.20	12097	9.6	0.60	49155	-6.4	-1.01	15463	22.5	1.84
2007	1185	13.7	0.88	13734	13.4	0.97	46587	-5.2	-0.31	15846	2.5	0.20
2008	1349	13.8	1.49	16262	18.4	1.50	54715	174	1.32	16554	4.5	0.45
2008/1	72	17.4	-0.77	1216	26.7	2.63	4515	0.8	5.01	1374	14.2	-0.02
2	73	29.8	2.07	1301	26.7	2.38	4650	57.7	2.58	1571	18.7	3.60
3	82	24.9	0.59	1415	26.7	2.15	5360	58.3	5.72	1303	-26	-2.08
I	227	23.9	2.46	3932	26.7	6.05	14525	34.3	10.53	4248	-0.9	4.07
4	108	36.3	3.01	1411	23.5	0.02	4486	-8.1	2.80	1508	38.3	3.18
5	114	29.3	2.59	1393	23.5	-0.15	4516	13.8	2.47	1307	-5.5	-1.43
6	144	19	1.07	1419	23.5	-0.35	5043	15.3	0.92	1274	-14.7	-2.87
II	366	27.1	6.61	4222	23.5	1.99	14045	6.2	9.64	4089	3.1	1.00
7	179	11.4	-1.22	1385	7.7	0.07	4488	-2.1	-2.01	1186	6.6	-0.72
8	176	11.1	-1.45	1122	7.7	0.21	4356	18.5	-0.41	1470	26	6.94
9	142	1.6	-2.70	1388	7.7	0.45	4705	24.2	0.68	1290	14.5	-0.26
III	497	8.5	-1.41	3895	7.7	0.07	13549	12.4	-0.65	3946	15.8	1.26
10	110	3.2	-0.25	1495	17.2	1.5	4354	28.4	-0.29	1569	17.8	1.51
11	80	3.9	-0.56	1474	17.2	1.55	3598	36.9	0.98	1470	3.4	0.88
12	69	-4.2	-2.78	1244	17.2	1.51	4644	3.6	-0.64	1232	-14.3	-3.54
IV	259	1.2	4.00	4213	17.2	-	12596	20.0	0.45	4271	1.9	2.96
2009/1	67	-6.9	-4.16	1061	-12.7	-3.44	4755	5.3	-0.70	1435	4.4	0.45
2	59	-19.2	-4.36	1136	-12.7	-3.53	4451	4.3	-0.07	1641	4.5	2.19
3	68	-17.1	-3.94	1235	-12.7	-3.38	4148	-22.6	-2.42	1361	4.5	-4.16
I	194	-14.5	-	3432	-12.7	-	13354	-8.1	-	4437	4.4	-
4	86	-20.4	-1.71	-	-	-	3386	-24.5	-7.89	1383	-8.3	1.77
5	98	-14.0	0.42	-	-	-	4970	10.1	2.06	1137	-13.0	-5.07
6	128	-11.1	0.87	-	-	-	4956	-1.7	-0.20	1107	-13.1	-6.76
II	312	-14.8	-	-	-	-	13312	-5.2	-	3627	-11.3	-
7	164	-8.4	0.55	-	-	-	4444	-1.0	-2.56	1031	-13.1	-4.10

		Zaposlene osebe			Samozaposlene osebe			Iskalcizaposlitve			Skupaj	
	v podjetjih in organizacijah	letni porast	pri samoz. osebah	letni porast	podjetniki in poklici	letni porast	število	letni porast	aktivno prebivalstvo	lečni porast	lečni porast	
Leto	631053	0.7	66797	-2.3	50413	-0.4	102635	0.8	886134	0.6		
2002	632981	0.3	66164	-0.9	49732	-1.4	97674	-4.8	874921	-1.3		
2003	638715	0.9	65642	-0.8	49589	-0.3	92826	-5	876902	0.2		
2004	666130	4.3	65422	-0.3	50146	1.1	91889	-1	904989	3.2*		
2005	675060	1.3	66527	1.7	51519	2.7	85836	-6.6	910675	0.6		
2006	696116	31	69933	51	53303	3.5	71336	-16.9	925334	1.6		
2007	717564	31	72300	3.4	55442	4.0	63216	-11.4	942473	1.9		
2008/1	707773	3.7	7057	5.2	54362	3.7	69238	-13.4	936580	2		
2	710506	3.6	70808	5.2	54583	3.9	66997	-13.8	937944	2		
3	712987	3.5	71348	4.9	54840	4	64295	-13.4	938520	2		
4	715774	3.4	71791	4.2	55009	4.1	62440	-14	939080	1.9		
5	718201	3.3	72256	3.5	55093	3.8	61164	-13.5	940780	1.9		
6	720167	3.3	72644	2.9	55151	3.8	60710	-12.4	942738	1.9		
7	718454	3.2	72670	2.6	55249	3.7	61550	-12.2	941432	1.8		
8	718221	3.2	72725	2.5	55365	3.6	60669	-11.5	940489	1.9		
9	722608	3.2	73514	2.9	55690	3.7	59303	-11	944624	2		
10	724566	2.7	73967	3	56393	4.4	62621	-9.9	950732	1.8		
11	723446	2.2	73543	2.1	56730	4.6	63363	-7.3	950267	1.5		
12	718060	1.7	72171	1.9	56836	4.9	66239	-3.2	946491	1.5		
2009/1	712610	0.7	70394	0.3	57024	4.9	73911	6.7	946157	1.0		
2	709743	-0.1	69739	-1.5	57032	4.5	77182	15.2	945914	0.8		
3	707280	-0.8	69274	-2.9	57247	4.4	79682	23.9	945701	0.8		
4	704255	-1.6	68999	-3.9	57679	4.9	82832	32.7	946050	0.7		
5	701732	-2.3	68803	-4.8	57969	5.2	84519	38.2	945308	0.5		
6	699820	-2.8	68689	-5.4	58307	5.7	86481	42.4	945582	0.3		
7	696538	-3.1	68010	-6.4	58769	6.4	88457	43.7	944085	0.3		
8	-	-	-	-	-	-	88106	45.2	-	-		
9	-	-	-	-	-	-	88366	49.0	-	-		

Leto	Življenjske potrebuščine			Osnovna inflacija			Cene na drobno			Storitve			Goriča
	indeks	letni porast	mesecačna rast	indeks	letni porast	mesecačna rast	indeks	letni porast	indeks	letni porast	indeks	letni porast	
2002	90,14	7,5	0,57	89,09	7,7	0,59	90,97	6,3	85,41	10,2	80,82	4,7	
2003	95,58	5,6	0,41	94,16	5,6	0,36	95,51	5,0	91,50	7,1	83,56	3,4	
2004	98,85	3,6	0,29	97,59	3,4	0,24	97,97	2,6	96,85	5,8	89,40	7,0	
2005	100,00	2,5	0,20	100,00	1,3	0,07	100,00	2,1	100,00	3,3	100,00	11,9	
2006	101,55	2,5	0,21	101,55	1,7	0,17	102,06	2,1	103,52	3,5	108,45	8,5	
2007	106,39	3,6	0,43	105,07	3,5	0,37	105,29	3,2	108,45	4,8	112,10	3,4	
2008	112,33	5,7	0,28	110,19	5,1	0,37	111,28	5,7	114,26	5,3	122,64	9,5	
2008/II	113,03	6,6	-	110,31	5,8	-	112,79	6,9	113,54	5,5	127,21	11,7	
7	114,13	6,9	0,35	110,20	5,1	0,24	113,12	7,7	116,13	5,5	135,81	17,5	
8	113,34	6,0	0,17	110,52	4,8	0,21	111,53	6,4	116,91	5,3	129,79	14,2	
9	113,34	5,5	-0,05	110,91	4,5	0,14	112,21	5,8	115,58	5,1	127,14	13,3	
III	113,60	6,1	-	110,54	4,8	-	112,29	6,6	116,21	5,3	130,91	15,0	
10	113,34	4,9	-0,01	111,39	4,1	0,17	112,47	4,7	115,05	5,0	123,25	9,8	
11	112,55	3,1	-0,21	111,75	4,1	0,20	110,86	1,9	115,24	4,8	112,93	-3,5	
12	111,87	2,1	-0,31	112,04	3,7	0,27	109,43	0,4	115,58	4,3	105,73	-9,6	
IV	112,59	3,4	-	111,73	4,0	-	110,92	2,3	115,29	4,7	113,97	-1,1	
2009/1	111,19	1,4	-0,24	110,99	3,2	0,12	108,69	-0,1	116,11	4,1	107,93	-9,8	
2	111,77	2,0	-0,04	111,27	2,7	0,12	109,46	1,0	116,59	4,1	111,98	-3,1	
3	112,83	1,6	0,12	112,39	2,8	0,12	110,65	0,4	116,94	4,0	111,93	6,9	
1	111,93	1,7	-	111,55	2,9	-	109,60	0,4	116,55	4,1	110,61	6,6	
4	112,99	1,0	0,02	112,46	2,2	0,01	111,09	-0,1	116,82	3,4	113,42	6,5	
5	113,72	0,5	0,10	113,02	2,3	0,18	111,92	-1,0	117,33	3,5	114,79	-9,4	
6	114,30	0,1	0,06	113,46	2,4	0,10	112,19	-1,7	118,56	3,8	118,74	-11,2	
II	113,67	0,6	-	112,98	2,3	-	111,73	-0,9	117,57	3,5	115,65	-9,0	
7	113,22	-0,8	-0,07	112,31	1,8	0,03	110,07	-2,7	119,97	3,3	119,65	-11,9	
8	113,27	-0,1	0,03	112,45	1,7	-0,12	109,91	-1,5	120,46	3,0	120,36	-7,3	

Leto	Skupni indeks		Blago		Storitve		Osnovna inflacija		Energija	
	indeks	letna rast	indeks	letna rast	indeks	letna rast	indeks	letna rast	indeks	letna rast
2002	89,09	12,06	90,97	10,46	85,41	15,84	90,14	12,35	80,82	11,53
2003	94,16	5,69	95,51	4,99	91,50	7,14	95,58	6,03	83,56	3,39
2004	97,60	3,65	97,97	2,58	96,85	5,85	98,86	3,43	89,40	7,00
2005	100,00	2,47	100,00	2,07	100,00	3,26	100,00	1,16	100,00	11,85
2006	102,54	2,54	102,06	2,06	103,52	3,52	101,55	1,55	108,46	8,45
2007	106,39	3,76	105,31	3,19	108,56	4,87	105,07	3,47	112,10	3,36
2008	112,28	5,53	111,28	5,66	114,26	5,25	110,32	4,99	122,64	9,40
2008/1	109,69	6,37	108,76	7,02	111,55	5,15	107,54	5,01	119,62	14,34
2	109,56	6,37	108,34	6,85	111,96	5,40	108,30	5,72	115,52	11,30
3	111,00	6,63	110,26	7,02	112,49	5,87	109,30	5,89	120,25	11,76
4	111,82	6,22	111,23	6,37	113,01	5,95	110,02	6,20	121,24	8,71
5	113,12	6,25	113,02	6,73	113,37	5,34	110,46	5,74	126,69	10,27
6	114,15	6,84	114,12	7,63	114,25	5,32	110,76	5,42	133,69	16,11
7	114,13	6,92	113,12	7,68	116,13	5,48	110,34	5,11	135,81	17,52
8	113,34	6,02	111,53	6,36	116,91	5,33	110,60	4,76	129,79	14,23
9	113,34	5,55	112,21	5,77	115,58	5,10	111,00	4,44	127,14	13,27
10	113,33	4,77	112,47	4,65	115,05	4,98	111,56	4,06	123,25	9,77
11	112,33	2,90	110,86	1,91	115,24	4,81	111,90	3,97	112,93	-3,50
12	111,51	1,76	109,43	0,41	115,58	4,31	112,02	3,71	105,73	-9,56
2009/1	111,19	1,37	108,69	-0,06	116,11	4,09	110,99	3,21	107,93	-9,77
2	111,87	2,11	109,46	1,03	116,59	4,14	111,27	2,74	111,98	-3,06
3	112,77	1,59	110,65	0,35	116,94	3,96	112,39	2,83	111,93	-6,92
4	113,02	1,07	111,09	-0,13	116,82	3,37	112,46	2,22	113,42	-6,45
5	113,74	0,55	111,92	-0,97	117,33	3,49	113,02	2,32	114,79	-9,39
6	114,34	0,17	112,19	-1,69	118,56	3,77	113,46	2,44	118,74	-11,18
7	113,42	-0,62	110,07	-2,69	119,97	3,30	112,31	1,78	119,65	-11,89
8	113,48	0,12	109,91	-1,45	120,46	3,03	112,45	1,67	120,36	-7,26

Leto	Skupaj			Oprema			Repromatериал			Življenjske potrebščine		
	indeks	letni porast	mesečna rast	indeks	letni porast	mesečna rast	indeks	letni porast	mesečna rast	indeks	letni porast	mesečna rast
2002	90.92	4.9	0.33	94.87	4.9	0.50	89.06	3.7	0.29	91.75	7.0	0.40
2003	93.24	2.5	0.18	94.32	-0.6	-0.20	91.14	2.3	0.19	95.36	3.9	0.23
2004	97.32	4.4	0.44	96.53	2.3	0.34	96.56	5.9	0.63	98.14	2.9	0.27
2005	100.00	2.8	0.10	100.00	3.6	0.11	100.00	3.6	0.13	100.00	1.9	0.14
2006	102.42	2.4	0.26	100.17	0.2	0.09	103.65	3.6	0.44	101.57	1.6	0.08
2007	108.00	5.5	0.53	101.09	0.9	0.01	111.55	7.6	0.65	104.78	3.2	0.39
2008	114.03	5.6	0.38	104.72	3.6	0.50	117.98	5.8	0.32	110.67	5.6	0.39
2008/II	114.01	6.1	-	104.19	3.3	-	118.16	6.5	-	110.55	6.4	-
7	114.81	6.3	0.44	105.97	4.8	0.88	119.21	6.6	0.43	110.72	6.2	0.38
8	115.05	6.7	0.47	106.29	5.4	0.67	119.48	6.9	0.40	110.85	6.5	0.29
9	115.34	5.7	0.28	107.17	6.0	0.59	119.66	5.7	0.41	111.07	5.3	0.12
III	115.07	6.2	-	106.48	5.4	-	119.45	6.4	-	110.88	6.0	-
10	115.28	5.0	0.19	106.81	5.4	0.43	119.19	4.6	0.19	111.68	5.1	0.10
11	114.71	4.0	0.15	106.57	5.4	0.27	118.02	3.4	0.02	111.64	3.7	0.01
12	114.22	3.5	-0.20	105.38	4.2	-0.23	117.21	2.6	-0.30	111.74	3.7	-0.08
IV	114.74	4.2	-	106.25	5.0	-	118.14	3.5	-	111.69	4.2	-
2009/1	113.80	2.3	-0.20	104.92	3.3	-0.33	117.06	1.9	-0.38	110.26	1.2	-0.38
2	114.01	1.2	-0.49	104.46	3.0	-0.56	117.32	0.6	-0.62	110.07	0.4	-0.42
3	114.04	0.8	-0.48	104.44	1.6	-0.64	117.15	0.1	-0.56	110.22	0.1	-0.53
1	113.95	1.5	-	104.61	2.6	-	117.18	0.9	-	110.18	0.6	-
4	114.02	0.2	-0.39	102.84	-1.0	-0.77	117.57	-0.3	-0.40	110.16	-0.2	-0.45
5	113.20	-0.7	-0.42	102.71	-0.9	-0.67	115.85	-2.0	-0.55	110.29	-0.3	-0.33
6	113.49	-0.7	-0.36	102.71	-2.2	-0.63	115.99	-2.0	-0.41	111.06	0.4	0.01
II	113.57	-0.4	-	102.75	-1.4	-	116.47	-1.4	-	110.50	0.0	-
7	113.28	-1.3	-0.28	102.63	-3.2	-0.49	116.19	-2.5	-0.32	110.16	-0.5	0.04
8	113.24	-1.6	-0.04	102.65	-3.4	-0.33	116.32	-2.6	-0.11	109.70	-1.0	0.18

Leto	Cene v evro območju			Blago			Storitve			Osnovna inflacija			Energija		
	Skupni indeks	indeks	letna rast	indeks	letna rast	indeks	letna rast	indeks	letna rast						
2002	93.9	2.3	94.5	12	92.9	2.7	94.7	1.9	84.4	-0.6					
2003	95.8	21	96.2	16	95.3	2.0	96.6	1.5	86.9	3.0					
2004	97.9	21	97.9	18	97.8	2.6	98.5	2.0	90.8	4.5					
2005	100.0	2.2	100.0	2.1	100.0	2.3	100.0	1.5	100.0	101					
2006	102.2	2.2	102.3	2.3	102.0	2.0	101.6	1.5	107.8	7.8					
2007	104.4	21	104.2	19	104.5	2.5	103.6	2.0	110.5	2.6					
2008	107.8	3.4	108.2	4.0	107.2	2.5	106.1	2.5	122.9	116					
2008/1	105.8	3.2	105.9	3.7	105.6	2.5	104.3	2.3	117.2	10.7					
2	106.2	3.3	106.2	3.8	106.1	2.5	104.8	2.4	117.3	10.4					
3	107.2	3.6	107.7	4.1	106.5	2.8	105.7	2.7	120.0	11.3					
I	106.4	3.4	106.6	3.9	106.1	2.6	104.9	2.4	118.2	10.8					
4	107.6	3.3	108.4	4.0	106.4	2.3	106.0	2.5	121.2	10.8					
5	108.2	3.7	109.2	4.5	106.8	2.4	106.3	2.6	125.5	13.7					
6	108.6	4.0	109.7	5.0	107.1	2.5	106.4	2.6	128.8	16.1					
II	108.1	3.6	109.1	4.5	106.8	2.4	106.2	2.6	125.2	13.6					
7	108.5	4.1	108.8	5.1	108.1	2.6	106.0	2.6	130.5	17.1					
8	108.3	3.8	108.3	4.6	108.4	2.7	106.4	2.7	126.6	14.6					
9	108.5	3.6	109.1	4.4	107.7	2.6	106.7	2.6	126.2	13.5					
III	108.4	3.8	108.7	4.7	108.1	2.7	106.4	2.6	127.8	15.1					
10	108.6	3.2	109.1	3.5	107.7	2.6	107.0	2.5	122.5	9.6					
11	108.0	2.1	108.3	1.8	107.6	2.6	107.0	2.3	116.5	0.7					
12	107.9	1.6	107.4	0.9	108.5	2.6	107.5	2.2	111.0	-3.2					
IV	108.2	2.3	108.3	2.1	107.9	2.6	107.2	2.4	116.7	2.4					
2009/1	107.0	1.1	106.2	0.2	108.1	2.4	106.3	1.8	111.0	-5.3					
2	107.4	1.2	106.6	0.3	108.7	2.4	106.8	1.8	111.6	-4.9					
3	107.8	0.6	107.3	-0.4	108.6	1.9	107.4	1.5	110.3	-6.1					
I	107.4	1.0	106.7	0.1	108.5	2.2	106.8	1.7	110.9	-6.1					
4	108.2	0.6	107.7	-0.7	109.0	2.5	107.8	1.7	110.5	-8.8					
5	108.3	0.0	107.7	-1.4	109.1	2.1	107.8	1.5	111.0	-11.6					
6	108.5	-0.2	108.0	-1.6	109.2	2.0	107.8	1.4	113.7	-11.7					
II	108.3	0.2	107.8	-1.2	109.1	2.2	107.8	1.5	111.7	-10.7					
7	107.8	-0.7	106.2	-2.4	110.1	1.9	107.3	1.2	111.7	-14.4					

Leto	Povprečne plače					Število plačanih ur					BTO plača za plačano uro			
	Skupaj bruto		Skupaj neto			Število		mesečna rast		mesečna rast		letni porast	letni porast	mesečna rast
	€	letni porast	€	letni porast	€	letni porast	letni porast	letni porast	letni porast	letni porast	letni porast	letni porast	letni porast	mesečna rast
2002	970,94	9,8	0,77	609,59	9,7	0,78	173	0	0,01	5,62	10	0,76		
2003	1044,11	7,5	0,51	655,38	7,5	0,51	172	-0,6	0,02	6,06	79	0,52		
2004	1103,33	5,7	0,48	692,98	5,7	0,51	172	0	-0,03	6,41	57	0,5		
2005	1156,88	4,9	0,38	735,63	6,2	0,44	170	-1,2	-0,12	6,82	64	0,51		
2006	1212,41	4,8	0,38	773,19	5,1	0,44	170	0	-0,05	714	32	-0,16		
2007	1284,20	5,9	0,53	834,17	7,9	0,64	170	0	-0,02	755	5,7	0,54		
2008	1391,14	8,3	0,67	899,65	7,8	0,63	170	0,0		819	8,5	0,56		
2008/1	1334,93	7,8	-	869,22	7,6	-	169	-	-	789	78	-		
4	1354,42	9,5	0,94	879,19	8,8	0,80	171	3,0	-	7,93	6,4	1,09		
5	1360,20	7,6	0,71	882,94	7,4	-0,68	171	-3,4	-	7,93	10,9	0,67		
6	1364,53	8,8	0,75	883,58	8,1	0,80	166	-0,6	-	8,2	9,0	0,17		
II	1359,72	8,6	-	881,90	8,1	-	169	-	-	8,02	8,8	-		
7	1372,46	8,7	0,82	890,24	8,2	1,00	177	2,9	-	7,77	5,6	0,44		
8	1405,00	9,8	0,74	909,12	9,1	1,02	166	-6,2	-	8,48	17,2	0,31		
9	1400,21	11,2	0,73	905,13	10,3	1,12	171	6,2	-	8,2	5,1	-0,03		
III	1392,56	9,9	-	901,50	9,2	-	171	-	-	8,15	9,3	-		
10	1424,08	9,2	0,61	917,64	8,4	0,93	176	0,0	-	8,08	9,3	0,16		
11	1550,29	3,9	-0,25	981,58	3,8	0,10	159	-7,0	-	9,73	11,5	1,85		
12	1457,66	8,6	0,29	938,67	7,8	0,31	176	6,0	-	8,29	2,7	-1,66		
IV	1427,34	7,2	-	945,96	6,7	-	170	-	-	8,70	7,8	-		
2009/1	1416,40	6,8	0,09	917,15	6,1	0,06				8,36	11,0	-0,29		
2	1381,87	4,2	0,04	898,74	4,0	0,05				8,76	9,6	0,75		
3	1425,05	5,3	0,11	921,69	4,9	0,1				8,44	3,7	0,01		
I	1407,77	5,5	-	912,53	5,0	-				8,52	8,1	-		
4	1423,19	5,1	0,43	920,67	4,7	0,4				8,43	6,3	-0,06		
5	1415,38	4,1	-0,01	917,56	3,9	0,24				8,65	9,1	2,64		
6	1429,12	4,7	0,36	924,64	4,6	0,34				8,45	3,0	-1,34		
II	1422,56	4,6	-	920,96	4,4	-				8,51	6,1	-		
7	1424,23	3,8	0,33	922,14	3,6	0,3				8,16	5,0	0,01		

Leto	Skupaj	Prihodki javnega sektorja						Carine					
		Neposredni davki in ostali prihodki			DDV in trošarine			mio. €			mio. €		
		mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast	mesečna rast
2002	9179,63	11,8	0,86	6056,97	9,7	0,75	2966,67	15,6	1,03	130,95	5,9	1,39	
2003	10089,55	9,9	0,74	6777,88	11,9	0,89	3167,07	6,8	0,78	144,60	10,4	0,94	
2004	10780,90	6,8	0,55	7347,22	8,4	0,74	3365,61	6,3	0,53	80,70	-44,2	-20,57	
2005	11498,58	6,7	0,62	7767,63	5,7	0,43	3691,28	9,7	1,08	39,67	-50,9	10,55	
2006	12395,09	7,8	0,48	8461,10	8,9	0,45	3882,81	5,2	0,60	51,06	28,7	2,80	
2007	13421,12	8,3	0,99	8992,07	6,3	0,88	4312,16	11,1	1,09	116,89	128,9	7,95	
2008	14682,00	9,4	0,54	9958,52	10,7	0,73	4604,16	6,8	-1,39	120,09	2,77		
2008/II	3892,71	16,7	-	2723,97	14,1	-	1135,03	24,4	-	33,70	12,7	-	
7	1307,58	13,4	2,09	846,07	25,3	2,35	451,75	-3,2	1,62	9,76	-15,5	2,33	
8	1119,16	-2,9	-1,70	788,41	3,8	-0,31	319,25	-16,8	-4,84	11,50	19,3	9,58	
9	1214,19	22,8	2,11	801,38	10,5	0,06	403,11	60,4	737	9,70	-19,4	41,8	
III	3640,93	111	-	2435,86	13,2	-	1174,11	13,5	-	30,96	-5,2	-	
10	1300,18	3,9	0,61	814,03	9,5	0,18	475,93	-4,3	1,06	10,23	-1,9	4,27	
11	1194,45	-2,2	-2,66	834,60	7,6	-0,78	350,15	-19,7	-6,29	9,69	6,4	-16	
12	1348,01	4,6	-1,60	938,23	2,9	-1,87	399,85	9,6	-1,31	9,93	-18,6	-3,43	
IV	3842,64	2,1	-	2586,86	6,7	-	1225,93	-4,8	-	29,85	-4,7	-	
2009/1	1150,08	0,7	-2,10	768,43	7,1	-0,79	375,33	-10,3	-4,82	6,33	-0,3	-7,03	
2	1026,37	-3,1	-1,58	748,21	3,6	-0,94	270,05	-17,6	-3,79	8,10	-13,0	-2,37	
3	1078,08	-2,4	-1,48	745,08	3,5	-1,70	324,92	0,6	-1,34	8,08	-18,5	-10,27	
1	3254,53	-1,6	-	2261,72	2,4	-	970,30	-9,1	-	22,51	-10,6	-	
4	1137,47	-20,2	-4,52	724,35	-29,9	-8,22	400,74	5,1	6,33	12,37	0,7	1,86	
5	1067,77	-14,5	-3,77	755,95	-12,0	-4,07	303,63	-20,0	-3,33	8,19	-22,1	-7,76	
6	1148,75	-5,6	1,86	732,72	-11,9	-0,72	407,42	8,8	7,32	8,60	-21,1	-2,68	
II	3353,99	-13,5	-	2213,03	-17,9	-	1111,79	-2,0	-	29,17	-14,2	-	
7	1268,80	-3,0	2,18	825,47	-2,4	3,17	435,90	-3,5	0,52	7,43	-23,8	-7,07	
8	1157,21	3,4	0,91	765,29	-2,9	0,99	386,83	21,2	0,65	5,09	-55,7	-7,73	
9	1062,32	-12,5	2,07	730,67	-8,8	1,22	326,99	-18,9	4,03	4,66	-51,9	-10,61	
III	3488,32	-4,0	-	2321,42	-4,7	-	1149,71	-0,4	-	17,9	-43,8	-	

	Prispavki za socialno varnost						Zaposlovanje				
	Skupno			Zdravstveno zavarovanje			Pokojninsko zavarovanje		Zaposlovanje		
	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast	mesečna rast	letni porast	mesečna rast
2002	3509.84	10.4	0.75	1390.79	12	0.82	2101.89	9.3	0.71	1716	10.1
2003	3806.48	8.5	0.62	1513.32	8.8	0.68	2274.62	8.2	0.59	18.54	8.0
2004	4076.46	7.1	0.63	1620.14	7.1	0.61	2436.45	7.1	0.64	19.87	7.1
2005	4350.95	6.7	0.47	1743.20	7.6	0.42	2586.66	6.2	0.50	2110	6.2
2006	4588.9	5.5	0.5	1822.72	4.6	0.56	2743.76	6.1	0.47	22.43	6.3
2007	4972.19	8.4	0.79	1968.62	8.0	0.76	2979.11	8.6	0.81	24.45	9.0
2008	5496.23	10.5	0.78	2169.86	10.2	0.82	3300.93	10.8	0.77	2711	10.9
2009/II	1350.82	11.0	-	531.50	10.3	-	814.63	11.7	-	6.35	50.3
7	456.85	11.6	0.90	179.00	10.8	0.91	275.62	12.0	0.90	2.24	13.2
8	447.52	9.5	0.67	176.55	9.2	0.76	268.75	9.7	0.56	2.21	10.8
9	464.58	12.5	0.81	182.21	11.5	0.82	280.07	13.2	0.79	2.30	15.2
III	1368.95	11.2	-	537.76	10.5	-	824.44	11.6	-	6.75	13.1
10	46724	12.3	0.82	183.40	11.7	0.79	281.41	12.7	0.73	2.42	17.4
11	480.63	10.9	0.77	196.63	13.0	1.47	281.65	9.5	0.28	2.35	13.0
12	528.09	5.7	-0.36	205.51	6.3	-0.07	320.00	5.3	-0.54	2.57	4.1
IV	1475.96	9.6	-	585.54	10.3	-	883.06	9.2	-	7.34	11.5
2009/1	468.03	9.9	0.25	185.13	9.8	0.11	280.55	9.9	0.42	2.35	4.5
2	460.10	6.1	-0.09	183.17	6.2	-0.10	274.71	6.1	-0.03	2.22	0.7
3	464.10	5.2	-0.15	183.94	5.7	-0.12	277.86	5.0	-0.17	2.30	4.3
I	1392.22	7.1	-	552.24	7.2	-	833.11	7.0	-	6.87	3.2
4	469.73	4.2	-0.12	186.54	5.3	-0.06	280.92	3.3	-0.24	2.28	20.6
5	460.91	2.9	-0.32	183.02	3.6	-0.36	275.59	2.4	-0.29	2.30	1.9
6	459.53	1.7	-0.56	182.41	2.6	-0.59	274.79	0.4	-0.64	2.33	5.7
II	1390.18	2.9	-	551.97	3.9	-	831.30	2.1	-	6.91	9.4
7	461.19	0.9	-0.36	182.96	2.2	-0.26	275.94	0.1	-0.42	2.29	2.2
8	454.31	1.5	-0.27	181.11	2.6	-0.17	270.96	0.8	-0.36	2.23	0.9
9	455.29	-2.0	-0.42	180.97	-0.7	-0.28	271.81	-3.0	-0.41	2.51	9.1
III	1370.78	0.2	-	545.04	1.4	-	818.71	-0.7	-	703	4.1

Leto	Krediti podjetjem			Krediti prebivalstvu			Depoziti podjetij			Depoziti prebivalstva		
	mio. €	letni porast	mio. €	letni porast	mio. €	letni porast	mio. €	letni porast	mio. €	letni porast	mio. €	letni porast
2000	3441	18,1	1779	14,6	2132	2,1	5933	13,4				
2001	4497	16,6	2059	3,2	2308	8,3	7055	18,9				
2002	5412	11,0	2317	3,7	2605	12,9	8528	20,9				
2003	6371	10,3	2602	5,2	2707	3,9	9184	7,7				
2004	7788	17,1	3111	14,5	2816	4,0	9605	4,6				
2005	9599	22,5	3873	23,7	3085	9,6	10316	7,4				
2006	11784	22,8	4871	25,8	3299	6,9	10940	6,0				
2007	15292	29,8	6117	25,6	3647	10,5	12003	9,7				
2008	19438	28,0	7443	22,4	3735	2,4	13237	10,3				
2008/1	17897	35,45	6918	27,45	3849	11,0	12668	9,87				
2	18100	34,55	7009	27,72	3678	7,9	12769	9,58				
3	18316	3310	7133	26,61	3669	1,9	12929	10,92				
4	18718	3186	7235	25,89	3667	4,9	13029	11,74				
5	18990	2912	7318	24,20	3635	2,0	13215	11,46				
6	19444	28,84	7409	23,18	3747	4,6	13325	10,38				
7	19782	26,79	7521	22,15	3810	2,6	13283	8,74				
8	20006	24,59	7603	20,24	3668	-4,4	13393	9,44				
9	20296	24,55	7705	19,12	3898	3,5	13541	10,13				
10	20577	23,86	7857	18,94	3753	-2,2	13399	9,09				
11	20541	20,14	7785	13,98	3658	-1,4	13556	13,05				
12	20599	18,30	7827	14,80	3800	0,7	13737	9,18				
2009/1	20801	16,23	7831	13,20	3687	-4,2	13867	9,46				
2	20885	15,39	7852	12,03	3695	0,5	14044	9,99				
3	20863	13,91	7868	10,30	3732	1,7	14046	8,64				
4	20907	11,69	7910	9,33	3757	2,5	14016	7,58				
5	20874	9,92	7946	8,58	3747	3,1	14178	7,29				
6	20832	714	7951	7,32	3780	0,9	14256	6,99				
7	20877	5,54	8055	710	3710	-2,62	14149	6,52				
8	20893	4,43	8135	700	3723	1,50	14177	5,85				

Beležka:

